

PROGRAMFÜZET

PÉCSI TUDOMÁNYEGYETEM BÖLCSÉSZETTUDOMÁNYI KAR TUDOMÁNYOS DIÁKKÖRI KONFERENCIA

2018 őszi

Pécs, 2018. november 30.

PÉCSI TUDOMÁNYEGYETEM BÖLCSESZETTUDOMÁNYI KAR
TUDOMÁNYOS DIÁKKÖRI KONFERENCIA

2018 ősz

PROGRAMFÜZET

Pécs, 2018. november 30.

Támogatók:

A konferencia megrendezésére a Nemzeti Tehetség Program,
NTP-HHTDK-17 A hazai Tudományos Diákköri műhelyek és rendezvényeik
támogatása program keretében kerül sor.

EMBERI ERŐFORRÁSOK
MINISZTERIUMA

EMBERI ERŐFORRÁS
TÁMOGATÁSKEZELŐ

A konferencia szervezője:

PROGRAM

A KONFERENCIA IDŐPONTJA

2018. november 30. 8:00–17:00

A KONFERENCIA HELYSZÍNEI:

PTE BTK Ifjúság útjai, Rókus utcai
és a Zsolnay Kulturális Negyedben lévő épületei

8:00–15:00

Tagozati ülések

15:30

A konferencia értékelése, oklevélátadó
(PTE BTK-TTK Aula),

majd állófogadás (Pacsirta étterem)

FILOZÓFIA

Helyszín: Ifjúság u. 6. Tanszéki Könyvtár

Kezdés: 11:00

Zsűri: Prof. Dr. Weiss János, egyetemi tanár, elnök

Tagok: Dr. Bagi Zsolt, egyetemi adjunktus, Dr. Kocsis László, egyetemi adjunktus

ELŐADÁSOK

- CSÁSZÁR ANDREA MÁRIA: A filozófiai önéletrajz problémája Hanna Arendt Filozófiájában
- ÓNYA BALÁZS: A nyitott kérdés argumentum igazságra való alkalmazhatóságának vizsgálata A korai alethikus primitivizmus lehetséges változatai

REZÜMÉK

CSÁSZÁR ANDREA MÁRIA

(szabad bölcsészet BA képzés)

A filozófiai önéletrajz problémája Hanna Arendt Filozófiájában

„Mi az ember a maga története nélkül? A természet produktuma csupán, semmi személyes.”- írja Hannah Arendt a Rahel Varnhagen. Egy német zsidó nő élete a romantika korából című művében. Dolgozatomban a filozófiai önéletrajzírás problémáját vizsgálom meg Hannah Arendt, a 20. század egyik legjelentősebb és szinte kikerülhetetlen politikai és társadalomelméleti gondolkodójának filozófiájában. Állításom szerint Hannah Arendt életrajzírása valójában filozófiai önéletírásnak tekinthető, a kortárs önéletírás és társadalmi biográfia szemszögéből. Ehhez két írását választottam, egyrészt a Mi, menekültek, 1943-as esszéjét és a Rahel Varnhagen. Egy német zsidó nő élete a romantika korából (1957) című kötetet.

ÓNYA BALÁZS

(szabad bölcsészet BA képzés)

*A nyitott kérdés argumentum igazságra való alkalmazhatóságának vizsgálata
A korai alethikus primitivizmus lehetséges változatai*

A kutatás fókuszában a 20. század elején kialakult alethikus primitivizmus érvei és lehetséges variánsai állnak. A pályamű célja bizonyítani, hogy a primitivizmus két legjelesebb képviselőjének, nevezetesen Gottlob Fregeének és G. E. Moorénak az érvei strukturálisan ugyan hasonlóak, ám érvényességüket tekintve csak Frege érve állja meg a helyét. Ennek bizonyításaként a dolgozat tartalmazza Frege és Moore érveinek rekonstrukcióját, illetve minimális átdolgozását. Bár Moore ún. nyitott kérdés argumentuma a jó definiálhatatlanságának bizonyítására irányul, ugyanakkor izgalmas filozófiai hozadékkal kecsegtet az érv igazságra való alkalmazhatóságának lehetősége. A dolgozat világosan ismerteti az érvek lényegi elemeit, azok hasonlóságait, valamint különbségeit, és ennek fényében azt a konklúziót tartalmazza, miszerint Frege érve plauzibilis és érvényes, míg Moore érve – bizonyos distinkciók hiánya miatt – érvénytelen a jó és az igazság egyszerűségének bizonyítására egyaránt.

IRODALOMTUDOMÁNY

Helyszín: Ifjúság u. 6. E527

Kezdés: 8:00

Zsűri: Dr. V. Gilbert Edit, egyetemi docens, elnök

Tagok: Dr. Milbacher Róbert, egyetemi docens, Dr. Kisantal Tamás, egyetemi adjunktus, Kucserka Zsófia, egyetemi adjunktus

ELŐADÁSOK

- GAÁL GABRIELLA: A (szöveg)teszthatárok bizonytalansága Tóth Krisztina *Vonalkód* című novelláskötetében
- HORVÁTH CINTIA: „Értelmezzék, ahogy akarják!” Julian Barnes *A világ története 10 és ½ fejezetben* című regényének történelemkonceptiója
- KOVÁCS PÉTER: A részeg kardoktól a halál poharáig. A 14. századi krónikakompozíció néhány hasonlatáról

- HORVÁTH K. PÉTER: Komplex képek (nem)csak keményen
- RADNAI DÁNIEL SZABOLCS: Turizmus és nemzetépítés összefüggései Eötvös Károly balatoni utazásaiban
- RÉTFALVI P. ZSÓFIA: Emi kontra Lidércke Madách Imre és Fráter Erzsébet válása

REZÜMÉK

GAÁL GABRIELLA

(magyar-történelem tanári osztatlan képzés)

A (szöveg)teszthatárok bizonytalansága

Tóth Krisztina Vonalkód című novelláskötetében

A dolgozat a magyar kortárs irodalom két jelentős, női szerzőjének írásait; Tóth Krisztina Vonalkód és Pixel, valamint Szvoren Edina Pertu és Nincs, és ne is legyen című prózaköteteit vizsgálja. A komparatív elemzés elsősorban a művek és szerzők közötti hasonlóságokat igyekszik feltárni, ennek érdekében korporeális narratológiai megközelítésből indul ki, de mellette számos más tudományterületet is érint, mint genderelméletet, kulturális antropológiát és irodalmi szociográfiát.

HORVÁTH CINTIA

(magyartanár, média-, mozgókép és kommunikációtanár osztatlan képzés)

„Értelmezzék, ahogy akarják!” Julian Barnes A világ története 10 és ½ fejezetben című regényének történelemkoncepciója

Dolgozatomban Julian Barnes A világ története 10 és ½ fejezetben című regényének történelemkoncepciójával foglalkozom. A mű a metafikció képviselőinek szellemiségében született, így magán hordoz olyan tematikus és poétikai jegyeket is, mint az elbeszélés és elbeszélhetőség kikezdése, az értelmezés egyidejű megjelenítése, alternatív történelmi események és a nem nyugati népek felfogásának görcső alá vétele, stb. A regényben az irodalom és a történelem szoros kapcsolatban áll egymással, s e kapcsolat megismeréséhez elsőként a választott regény rövid bemutatásával, majd bizonyos kérdéses aspektusokon keresztül (mint a szubjektum és elbeszélés, a narráció, valamint a relevancia) igyekszem eljutni addig a pontig, ahol – az abszolút jelenés feltárására való törekvés nélkül – megragadható az említett történelemkoncepció.

KOVÁCS PÉTER

(magyar-történelem tanári osztatlan képzés)

A részeg kardoktól a halál poharáig

A 14. századi krónikakompozíció néhány hasonlatáról

A középkori latin nyelvű magyarországi irodalom egyik legfontosabb elbeszélő forrása az úgynevezett „14. századi krónikakompozíció”, amelyet egyik ősnymotatványa alapján „Képes Krónika”-ként is ismerünk. A ma ismert és kiadott krónika bonyolult, többszerzős irodalmi konstrukciónak tekinthető, amelynek legmélyebb rétegét a legrégebbi magyarországi krónika, az ún. ősgesta vagy őskrónika jelenti. E korai szövegrészek datálásának problémája élénken foglalkoztatta a magyar medievista közösség fantáziáját az elmúlt évszázadokban is. Dolgozatomban a Szent László királyról szóló részek bibliai, antik és középkori irodalmi trópusainak mikrofilológiai valamint lexikai-frazeológiai vizsgálatára vállalkozom. Eredményeim alapján úgy vélem, hogy a krónikaszerzők forrását elsősorban nem a népies eredetű jokulátorepika homályában kell keresnünk, hanem részletes és szisztematikus vizsgálatok során először az szövegek biblikus-liturgikus nyelvi rétegeit kell felfejtenünk.

HORVÁTH K. PÉTER

(magyar-angol tanári osztatlan képzés)

Komplex képek (nem)csak keményen

Dolgozatom célja Kemény István költészetének hatástörténeti vizsgálata és trópus-hálózatának a feltérképezése. Elsődlegesen az Ady- és Petri-hatás néhány elemét kívánom megvizsgálni, majd különböző interpretációit nyújtani Keménynek egyrészt Paul de Man szövegközpontú elmélete felől, másrészt a nyugati kultúra olyan vizsgálati módszertanával, amely az irodalmi szöveget mint egy kultúra olvasatát értelmezi. Mindezeket az interpretációkat utána szeretném párhuzamba állítani különböző kortárs költőkkel, akikre véleményem szerint Kemény István erős hatást gyakorolt.

RADNAI DÁNIEL SZABOLCS

(magyartanár, média-, mozgókép és kommunikációtanár osztatlan képzés)

Turizmus és nemzetépítés összefüggései Eötvös Károly balatoni utazásaiban

Dolgozatomban Eötvös Károly (1842–1916) *Utazás a Balaton körül* I–II. (1900) és *A balatoni utazás vége* (1909) című műveihez abból az aspektusból közelítetek, hogy a századfordulón született szövegek miképp viszonyulnak a balatoni fürdő-turizmus alakulásához. A kötetek alapját egy 1875-ben megessett rövid honi utazás képezi, mikor is a szerző erdélyi barátaival: Gyulai Pállal, Salamon Ferencsel, Szilágyi Sándorral és Nagy Miklóssal körbejárta a Balatont. Az az időtáv, mely a valódi utazás (1875) és az írás pillanatát (1900–1909) elválasztja, döntő jelentőségű a Balaton-környéki turizmus fejlődésében, s a Balaton nemzeti tájjá kanonizálását célzó Eötvös-kötetek mindezt meg is jelenítik: a szövegek a nemzetépítési stratégia szemszögéből reflexíven viszonyulnak a tömegesedő idegenforgalom hatásaihoz.

RÉTFALVI P. ZSÓFIA

(magyar nyelv és irodalom MA)

Emi kontra Lidércke Madách Imre és Fráter Erzsébet válása

Madách Imre és Fráter Erzsébet válása 1854. július 25-én, Ecséden történt. A részletek megvilágításának szempontjából azonban máig adósak a Madách-életrajzok, vagy elfogultan a Madách család nézőpontjából tekintenek az eseményekre. Jelen dolgozat sem a pontos okokra, történetekre keresi a magyarázatot, hanem különböző primer és szekunder források összevetésével, kritikájával próbál elindulni egy modernebb Madách-kép felé. A kutatást Lackó Mihály Széchenyi elájul című tanulmánykötetének pszichotörténeti módszertanára alapoztam. A dolgozatomban két fő vizsgálati terepen mozog: először Madách Imre, Fráter Erzsébet és Majthényi Anna levelezését vizsgálom, valamint ütköztetem a korai Madách-életrajzokkal. Majd Madách költeményeinek és az akadémiai székfoglalójának a válásra vonatkozó reflexióival foglalkozom. Ezeken a forrásokon keresztül próbálok eljutni egy árnyaltabb, többnézőpontú Madách- és Fráter-képig.

KOMMUNIKÁCIÓ- ÉS MÉDIATUDOMÁNY

Helyszín: Zsolnay Kulturális Negyed E25 307

Kezdés: 11:00

Zsűri: Dr. Szíjártó Zsolt, egyetemi docens, elnök

Tagok: Dr. Guld Ádám, egyetemi adjunktus, Dr. Pólya Tamás egyetemi adjunktus

ELŐADÁSOK

- RADNAI DÁNIEL SZABOLCS: A házastársi problémák és a válás megjelenése a Nők lapja 1979-es évfolyamában
- RAPOSA VIVIEN KITTI: „Számukra a Youtube jelenti a valóságot” – A Youtube-n található történelmi tematikájú csatornák szerepe az oktatásban
- LUKÁCS LAURA: Tintin a Dribbble-ön. Az Hegré-hagyomány jelenléte egy kortárs művészeknek szóló közösségi oldalon

REZÜMÉK

RADNAI DÁNIEL SZABOLCS

(magyartanár, média-, mozgókép és kommunikációtanár osztatlan képzés)

A házastársi problémák és a válás megjelenése a Nők lapja 1979-es évfolyamában

Mikrohistorista kérdésfeltevésű sajtótörténeti kutatásom középpontjában az áll, miképp jelennek meg témaként a házastársi konfliktusok és a válás a Kádár-rendszer egyik legolvasottabb hetilapjában, a Nők Lapja hasábjain az 1979-es évfolyam során. Dolgozatomban, a téma általános családszociológiai és korszak-specifikus jellemzése után tematikus sorba rendezve tártam föl, hogy a tárgyalt évfolyam cikkeiben milyen jellemző fogalmak mentén, milyen narratívákba ágyazódva és milyen meghatározó perspektívák által jelennek meg a házastársi konfliktusok és a válás, valamint a vizsgált szövegek milyen rendszerezhetők, s a korszak kontextusában jellemzőnek tekinthető megszólalási repertoárt hoznak létre.

RAPOSA VIVIEN KITTI

(történelem BA)

„Számkra a Youtube jelenti a valóságot” - A Youtube-n található történelmi tematikájú csatornák szerepe az oktatásban

A tanulmányom elkészítése során hagyományos műfaj és szemiotikai elemzésnek vettem alá a mindenki számára jól ismert történelmi témájú dokumentumfilm sorozatokat (Ancient Lives és Britain's Bloodiest Dynasty), és az új műfajként megjelenő történelmi oktató videókat a Youtube felületén (History, az English Heritage és a British Museum). Előre meghatározott szempontok segítségével vizsgáltam az egyes felületeket, hogy egy objektív és célorientált felmérést tudjak végezni. A szempontok a következők: leggyakrabban előforduló témák, időtartam, helyszínek, kellékek, narrátor, cél, cselekmény, felépítés, befektetett erőforrás, célközönség, a középiskolai tantervhez való viszony, nyelv, nyelvezet és az interaktivitási szint. Feltevésem az volt, hogy a hagyományos történelmi dokumentumfilmek helyett, a Youtube-on megtalálható történelmi oktató videók sokkal eredményesebben felhasználhatók az oktatás bármely formájában.

LUKÁCS LAURA

(angol-francia nyelv és kultúra osztatlan tanári)

Tintin a Dribbble-ön. Az Hergé-hagyomány jelenléte egy kortárs művészeknek szóló közösségi oldalon

Dolgozatomban a képregénymédia meghatározása után röviden írok a Magyarországon is intézményesülő képregénytudományról, majd rátérek Hergé Tintin kalandjai című képregénysorozatára. Ismertetem grafikai stílusának sajátosságait, hatását a huszadik századi vizuális kultúrára és felteszem a kutatói kérdést: hogyan él tovább a mai design kultúrában, pontosabban a Dribbble nevű, művészeknek szánt közösségi portálon az Hergé-hagyomány? A válaszadáshoz műfaji, tematikus és intertextuális szempontokat érvényesítve csoportosítom, elemzem a közösségi oldal „Tintin” keresőszóra kiadott találatait. Ezek alapján a ligne claire stílus és a főszereplők alakjának kreatív továbbgondolása, a műfaji sokszínűség, valamint az intertextuális kapcsolatok a legjellemzőbbek az Hergé-hagyomány kortárs reprezentációira a Dribbble közösségi oldalon.

NÉPRAJZ–KULTURÁLIS ANTROPOLÓGIA

Helyszín: Rókus u. 2. 319

Kezdés: 9:00

Zsűri: Dr. Farkas Judit, egyetemi adjunktus, elnök

Tagok: Dr. Balatonyi Judit egyetemi tanársegéd, Dr. Máté Gábor egyetemi adjunktus

ELŐADÁSOK

- FEHÉR VIKTOR: A szabadkai „mini Jugoszlávia” mint lokalitás. Kontextusok, diskurzusok, emberi kapcsolatok
- KELEMEN MIHÁLY: „...forradalmi időket élünk...” A görögkatolikus egyházzenei reformok és az „orgona” kérdésének vallásnéprajzi vizsgálata
- VELŐSY PÉTER: Énekmód és zenei kommunikációs formák a számi (lapp) jojkák közös előadásaiban

REZÜMÉK

FEHÉR VIKTOR

(néprajz–kulturális antropológia MA)

A szabadkai „mini Jugoszlávia” mint lokalitás. Kontextusok, diskurzusok, emberi kapcsolatok

Dolgozatomban egy emlékpark, a szabadkai Mini Jugoszlávia elemző bemutatására vállalkozom és elsősorban az emlékpark mint lokalitás problematikáját járom körül. A lokalitást Appadurai meghatározását követve egy olyan értelmező kategóriaként kezelem, amely „elsődlegesen kapcsolatokhoz és kontextusokhoz” és nem térbeliséghez kötődik (Appadurai, 2001). Az emberi kapcsolatok és kontextusok vonatkozásában elsősorban az emlékpark köré csoportosuló emberek (üzemeltető, fenntartó, érdeklődők stb.) rituális- politikai tevékenységeit, a különféle tevékenységeik motivációit/okait, és az ezekkel kapcsolatos helyi és globálisabb érvényű reakciókat, kulturális válaszokat vizsgálom. Különösen kíváncsi vagyok arra, hogy

az „érintettek” emlékparkkal kapcsolatos érzései, értelmezései mennyiben nosztalgikus színezetűek, így például a volt Jugoszláv Szocialista Szövetségi Köztársasághoz fűződő (pl. jugonosztalgikus) viszony megjelenik-e a Mini Jugoszlávia kontextusában? Vizsgálattal tehát a szocialista országokban zajló kortárs és történeti emlékezetpolitikai folyamatokat (a nosztalgia, a személyes emlékezet, hivatalos diskurzusok) feltáró és értelmező nemzetközi néprajzi, kulturális antropológiai kutatások fontosabb megállapításaihoz is szeretnék hozzájárulni. Kulcsszavak: Mini Jugoszlávia, lokalitás, nosztalgia, jugonosztalgia, emlékezés.

KELEMEN MIHÁLY

(néprajz-kulturális antropológia MA):

„...forradalmi időket élünk...” A görögkatolikus egyházzenei reformok

és az „orgona” kérdésének vallásnéprajzi vizsgálata

A magyar görögkatolikus rítus az elmúlt évszázadokban fokozatosan hozzáidomult a római katolikus vallásgyakorlathoz, latinizálódott. Ezt a jelen görögkatolikus egyházi vezetés olyan elhajlásként, a hagyományok elvesztéseként értelmezi, ami ellen muszáj tenniük. Ezt a folyamatot nevezhetjük újrakeletiesítésnek, amely az „ősi” hagyományok újrafelfedezésén alapul. Dolgozatomban a magyar görögkatolikus egyházzenei reformokkal, ezek általános recepciójával, majd egy konkrét egyházközség liturgikus hangszerhasználatának sokoldalú problematikájával foglalkozom. Ezekhez a kérdésekhez nélkülözhetetlen megérteni a vizsgált egyház, valamint a korai századok keresztény, majd a későbbi korok katolikus egyházzenejének történetét is, amelyeket dolgozatom első felében részletesen tárgyalok.

VELŐSY PÉTER

(néprajz-kulturális antropológia MA)

Énekmod és zenei kommunikációs formák a számi (lapp) jojkák

közös előadásában

Európa egyik legrejtélyesebb zenei világa a számi (lapp) jojka. Kutatásának jelentős magyar vonatkozása van: e látszólag egyszerű dallamok megdöbbentő komplexitású mikroornamentikáját Szomjas-Schiffert György népzene kutató tárta fel először.

Ezt a repetitív énekstílust strukturális egyszerűsége miatt sokáig teljesen spontán improvizációnak tartották, ám ezt Tamás Ildikó a jojkák mélyszerkezetét feltáró recens kutatása cáfolta. Mindemellett az improvizált és rögzült elemek szétválasztása számos nyitott kérdést tartogat. Szomjas-Schiffert gyűjtésében két olyan jojka is található, amely ritkaságnak számít, mivel két adatközlő adja elő megközelítőleg unisono-ban, ám e jojkákról korábban nem született olyan lejegyzés, amely alkalmas volna az egyes adatközlők előadása közötti különbségek szemléltetésére. Munkám célja az, hogy egy ilyen lejegyzés elkészítésén és elemzésén keresztül tárja fel e jojkákban az improvizált és rögzült rétegeket, valamint a közös rögtönzés kommunikációs folyamatát.

NEVELÉSTUDOMÁNY

Helyszín: Ifjúság u. 6. B129

Kezdés: 9:00

Zsűri: Dr. Mrázik Julianna, egyetemi docens, elnök

Tagok: Dr. Dezső Renáta, egyetemi adjunktus, Dr. Ács Marianna, egyetemi tanársegéd

ELŐADÁSOK

- DOBÓ TIBOR: Egy társasjáték motivációs hatása a hátrányos helyzetű diákok továbbtanulási szokásaira nézve
- MOGYORÓSI RENÁTÓ: A Pécsi Tudományegyetem elsőéves osztatlan tanárképzésben résztvevő hallgatóinak társadalomról alkotott képe egy kérdőíves felmérés tükrében
- STUMMER KRISZTINA: Leányok a pécsi kereskedelmi szakoktatásban
- VÉGH ZOLTÁN: Hátrányos helyzetű hallgatók továbbtanulását segítő tényezők

REZÜMÉK

DOBÓ TIBOR

(történelem-földrajz osztatlan tanári)

*Egy társasjáték motivációs hatása a hátrányos helyzetű diákok
továbbtanulási szokásaira nézve*

Kutatásom egy interaktív szerepjáték motivációs hatását vizsgálja, belehelyezve a hátrányos helyzetű, halmozottan hátrányos helyzetű és a cigány/roma diákok továbbtanulási esélyeinek a kontextusában. A fókuszpontban szereplő „Éld az életem” című társasjátékot 2016-ban készítették el a Wlislócki Henrik Szakkollégium hallgatói. A játékkal egy új módszert alkalmazva tudják kivenni részüket a társadalmi szerepvállalásból. Hiszen az önkéntesség során gyakran beszélgetnek a továbbtanulásról a középiskolás diákokkal, immáron kiegészítve a társasjátékkal, amely egyfajta motivációként szolgálhat a diákok számára. Kutatásomat olyan foglalkozások során végeztem, amikor ezt a társasjátékot próbálták ki a résztvevők. A játék megismerése után véleménykártyákon reflektáltak a játék keltette érzésekre és gondolatokra. Dolgozatomban ennek a szerepjátéknak a motivációs erejét mérem fel és adok választ a hatására.

MOGYORÓSI RENÁTÓ

(történelem-földrajz osztatlan tanári)

*A Pécsi Tudományegyetem elsőéves osztatlan tanárképzésben résztvevő
hallgatóinak társadalomról alkotott képe egy kérdőíves felmérés tükrében*

Vizsgálódásaim középpontjában a pécsi tanárszakosok kisebbségekről alkotott képe áll, különös tekintettel a cigány/roma nemzetiségre. Céлом az, hogy kérdőív felvételével kapjak képet a hallgatók előítéletességének mértékéről. Véleményem szerint a leendő pedagógusoknak kulcsszerepe van a sztereotípiák és a negatív be-
rögződések eltüntetésében, ez pedig egy igen nehéz folyamatnak tűnhet úgy, ha maguk a tanárjelöltek is előítéletesek. Egy korábbi kutatásom néhány hónappal ezelőtt pontosan ezt a képet mutatta. A mostani adatok kiértékelése során újfent döntően negatív eredmények születtek. Rá kívánok világítani arra, hogy különböző szempontok szerint kisebb csoportokra bontva a hallgatókat milyen eltérő eredményeket kapunk az elfogadás mértékét tekintve. Jelen kutatásomban kulcsszerepet játszik az, hogy más kisebbségi csoportokkal összevetésben milyen helyre rangsorolják a cigány/roma származásúakat.

STUMMER KRISZTINA

(neveléstudomány MA)

Leányok a pécsi kereskedelmi szakoktatásban

A dolgozat a Pécssett 1912-ben megalakuló női felső kereskedelmi iskola fejlődését és tanulóinak demográfiai jellemzőit vizsgálja 1948-ig. Az intézmény az államosításig folyamatos megpróbáltatásokon és nehézségeken ment keresztül, ennek ellenére népszerűsége növekedett, a pedagógiai munka magas színvonalát mindvégig megőrizte. A pécsi iskola bemutatásán keresztül bepillantást nyerhetünk a lányok kereskedelmi szakképzésének alakulásába. Felekezeti hovatartozásuk, valamint lakhelyük vizsgálata révén pedig képet kapunk esetleges iskolaválasztási tendenciáikról. Az intézmény értesítői gazdag forrásanyagot kínálnak a téma feldolgozása során.

VÉGH ZOLTÁN

(szociális munka BA)

Hátrányos helyzetű hallgatók továbbtanulását segítő tényezők

Kutatásom célja, hogy a Wlisslocki Henrik Szakkollégium hallgatóival 2017-ben készült életút interjúk másodelemzése során a következő kérdésre keressem a választ: Szegény és iskolázatlan szülői környezetből, hogyan tud egy fiatal eljutni a felsőoktatásig? Kutatási beszámolóm felépítését tekintve elsőként meghatároztam a témámat illető releváns fogalmakat: a hátrányos helyzet, a szegénység, a reziliencia, a társadalmi mobilitás, a roma/cigány és a települési hátrány tudományos megközelítései. Ezt követően két szegmens mentén folytattam a vizsgálódást. Egyfelől kiemeltem az interjúkból azokat az idézeteket, amik a belső motivációra vonatkoztathatók. Ezt követően körbe jártam a külső támogatói rendszert képező elemeket. Az iskola, a család és a szociális szektor, szintén kiemelve és elemezve a vonatkozó interjú részleteket. Végül levontam a lehetséges konzekvenciákat választva kutatói kérdésemmre.

NYELVTUDOMÁNY

Helyszín: Ifjúság u. 6. D540

Kezdés: 9:00

Zsűri: Dr. Szűcs Tibor, egyetemi docens, elnök

Tagok: Dr. Visket Anita, egyetemi adjunktus, Sente Gábor, PhD-hallgató

ELŐADÁSOK

- HUSZICS ALÍZ: Szintén
- FUTÓ BETTINA: Az is dimenziói
- KARÁCSONYI KRISZTINA: Egy magyarországi oláh cigány dialektus mondattani sajátosságai generatív nyelvészeti megközelítésben
- POZSONYI LILLA: A szerint diskurzusjelölő funkcionális grammatikai keretben
- PROHÁSZKA ZSOLT: Van Marinak csak Pétertől mit ellopni – egy konstrukció határainak feltérképezése
- KARÁCSONYI KRISZTINA: A magyar főnevek szintaktikai szerkezete (különös tekintettel a reprezentációs főnevek szintaktikai szerkezetére)
- SZETELI ANNA: A hát diskurzusjelölő pragmaszemantikai szerepének és prozódiai megvalósulásának vizsgálata
- TÓTH KÁRMEN: Sprachliche Merkmale von Zeichentrickfiguren

REZÜMÉK

HUSZICS ALÍZ

(magyar-történelem osztatlan tanári)

Szintén

A dolgozat célja, hogy a nyelvészeti szakirodalom számára első és alapos leírást nyújtson a *szintén* partikuláról. A szintén vizsgálatának origóját az is-sel való összevetés jelenti, amely kutatás során több, csak a szintén-t jellemző tulajdonság tárul elénk. Ezen eredményekre reflektálva konkrét elemzések szemléltetik a szintén jelentését, funkcióját és szintaktikai helyét az egyszerű és az összetett

mondatokban egyaránt. A kutatást interszubjektív kísérlet és introspektív vizsgálat támasztja alá. A kísérletben a Pécsi Tudományegyetem Bölcsészettudományi Karának mondatannal foglalkozó oktatói és hallgatói vettek részt. A kutatás kimutatta, hogy a szintén kétféle jelentéssel rendelkezik. Elsődleges jelentésében az is-sel rokonítható, amelyhez hasonlóan működik a mondatban, másodlagos jelentése pedig az ugyancsak kifejezéssel helyettesíthető, amely attól függően, hogy vonzathoz (FP) vagy szabadhatározóhoz (TP) kapcsolódik, különböző szintaktikai szerephez jut.

FUTÓ BETTINA

(magyar-történelem osztatlan tanári)

Az is dimenziói

Dolgozatom témája az *is* partikula vizsgálata azon szemszögből, milyen szerepet tölt be a mondatokban. Eddigi megfigyeléseim szerint az *is* a korábban hagyományosnak számító, extenzionális jelentésén kívül egyes szerkezetekben hordozhat intenzionális jelentést is. A dolgozatban ilyen módon a különböző funkciójú *is*-partikulákat mintegy láncra felfűzve mutatom meg azok jelentését a tisztán logikai dimenzió pórúsától haladva a diskurzusjelölő funkció felé. Mivel az eddigi szakirodalom a *is* partikulának csupán az extenzionális dimenziójával foglalkozott (kivéve az Alberti-Medve gyakorlókönyvet, ahol a nyomatékosító is megjelenik), a dolgozat témája újító lesz abban az értelemben, hogy az intenzionális profil problémája itt merül majd fel először. A kutatást a generatív nyelvészetben bevett módon introspektív módszerrel láttam el értékítéletekkel. Az írás a Nyelvészeti Tanaszék ReAlis kutatócsoport bevezető tankönyvébe is bekerül majd, melynek megjelenése 2020-ra várható.

KARÁCSONYI KRISZTINA

(magyar-hon- és népismeret tanári MA képzés)

Egy magyarországi oláh cigány dialektus mondatnani sajátosságai generatív nyelvészeti megközelítésben

Ebben a dolgozatban arra vállalkoztam, hogy egyetlen anyanyelvi beszélő nyelvi intuíciója alapján feltérképezzek egy magyarországi oláh cigány nyelvjárást, a Baranya megyében beszélt lovárit. Ehhez a dolgozat elején összegyűjtöttem a lovári dialektussal és kutatásával kapcsolatos néhány legfontosabb információt,

majd ismertettem a máig egyetlen, magyar nyelvű, oláh cigány nyelvjárások mondattanával foglalkozó művet (Vekardi – Mészáros 1974). Ezt követően röviden bemutatam adatgyűjtésem módszertanát, majd a konkrét gyűjtött nyelvi adatokat. Az adatokat a generatív szintaxis szempontjából releváns kategóriák (Alberti – Medve 2006) szerint tárgyaltam, ezzel hozzájárulva a lovári dialektus szintaktikai feltérképezéséhez.

POZSONYI LILLA

(magyar–francia osztatlan tanári)

A szerint diskurzusjelölő funkcionális grammatikai keretben

Dolgozatom célja funkcionális grammatikai leírását adni a szerint-es kifejezéseknek (szerintem, szerinted, XY szerint stb.) Morfo-szintaktikai szempontból a szerint személyragozható névutó; személyragozott alakjában vagy főnévvel, főnévi csoporttal állva határozói szerepet tölt be a mondatban, s mint szabad bővítmény, változatos pozíciókat foglalhat el (lehet topik, kvantor, fókusz vagy posztverbiális összetevő). Pragma-szemantikai szempontból a szerint olyan multifunkcionális diskurzusjelölőnek tekinthető, amellyel a beszélő különféle tartalmakat képes közölni – például idézni tudja mások gondolatait, állásfoglalását, közölni tudja saját következtetési folyamata eredményeként előálló véleményét, képes értékítéletet nyilvánítani, és képes udvarias formában javaslatot megfogalmazni. A kifejezés egyes jelentései, funkciói azonban nem érvényesülnek korlátlanul, hanem csak bizonyos formai paraméterek együttállása esetén valósulnak meg. A dolgozat koherens rendszerben kívánja bemutatni, hogy a szerint lehetséges pragma-szemantikai funkciói hogyan érvényesülnek a szerkezeti jegyek (személyragozás, a mondat modalitása, mondatbeli pozíció) variabilitásának viszonylatában.

PROHÁSZKA ZSOLT

(magyar–angol osztatlan tanári)

Van Marinak csak Pétertől mit ellopni – egy konstrukció határainak feltérképezése

Jelen dolgozat a nemzetközi szakirodalom által a modális egzisztenciális kérdőszói konstrukciónak (a továbbiakban MEK-nek) nevezett szerkezetet vizsgálja a magyarban. A dolgozat kérdésfelvetése, hogy milyen típusú bővítések lehetségesek a MEK szerkezeten belül, milyen típusú operátorok jelenhetnek meg a különböző

pozíciókban. Ennek vizsgálatára a szakirodalom áttekintése mellett grammatikailag teszteteket végeztem A MEK-kel foglalkozók körében kevés szó esett annak több tulajdonságairól, így a dolgozat utolsó részében azt vizsgálom, hogy annak megjelenési módjai között milyen használatbeli különbségek fedezhetők fel.

KARÁCSONYI KRISZTINA

(magyar-Hon- és népismeret tanári MA képzés)

A magyar főnevek szintaktikai szerkezete (különös tekintettel a reprezentációs főnevek szintaktikai szerkezetére)

Eddigi kutatásaim során öt különböző magyar főnévtípussal foglalkoztam részletebben, generatív szintaktikai szempontból. Elsőként az igéből képzett főnevek három csoportját vizsgáltam (Laczkó 2000), vagyis a komplex esemény, az egyszerű esemény és az eredmény jelentésű deverbális főneveket. Később a kutatást kiegészítettem a relációs és a reprezentációs főnevek szintaktikai szerkezetének feltérképezésével is. Kutatásom a magyar főnévi csoportokkal foglalkozó korábbi szakirodalmakhoz (Szabolcsi-Laczkó 1992, Dékány 2012, Farkas-Alberti 2016) annyival járul hozzá, illetve egészíti ki azokat, hogy olyan szintaktikai szerkezetre tesz javaslatot, mely az összes említett főnévi kifejezésre alkalmazható. Az ágrajzok a generatív mondattan minimalista irányzatának megfelelően, a grohmanni fáziselméletet (Grohmann 2003) és az Alexiadou-féle (Alexiadou 2004) D-láthatósági elvet alkalmazva épülnek fel.

SZETELI ANNA

(német-biológia osztatlan tanári)

A hát diskurzusjelölő pragmaszemantikai szerepének és prozódiai megvalósulásának vizsgálata

Pályamunkámban a hát diskurzusjelölő pragmaszemantikai jelentését/funkcióját vizsgálom formális diskurzusreprezentációs keretben. Emellett a kutatás során egy pilot-kísérlet (Alberti- Szeteli megj. előtt) több szempontból történő kiterjesztését végeztem el, mely a jelölő néhány jellemző prozódiai megvalósulásának feltárását tűzte ki célul. A kutatás abban módosult a pilotkísérlethez képest, hogy ötven fő fölötti adatközlő bevonásával, férfi adatközlőket is figyelembe véve zajlott. Emellett a diskurzusjelölőre jellemző szuprasegmentális tulajdonságokat öt további pragmatikai funkciót kijelölve vizsgáltam, melyek megválasztása során a magyarországi

beszédkutatás kurrens publikációit is figyelembe vettem, így bár kísérletes eljárást alkalmaztam spontán beszéd adatbázis helyett, kutatásom részben e vizsgálatok konstruktív replikációja.

TÓTH KÁRMEN

(német-angol osztatlan tanári)

Sprachliche Merkmale von Zeichentricksfiguren

Die vorliegende Arbeit beschäftigt sich im Allgemeinen mit der kontrastiven Analyse der sprachlichen Merkmale von Zeichentricksfiguren. Im Besonderen untersucht sie, ob die im Originalfilm anwesende linguistische Stereotypisierung der Charaktere auch in den deutschen und ungarischen Versionen wahrnehmbar ist. Dabei werden die Aussprache und die Wortwahl der ausgewählten Charaktere detailliert erforscht. Im Rahmen dieser Untersuchung wird eine Pilotanalyse am Beispiel von Disneys Der König der Löwen vorgestellt, von dem eine ausgewählte Szene in drei Sprachen (Englisch, Deutsch und Ungarisch) transkribiert und kontrastiv untersucht wird. Ziel der Pilotanalyse war, zukünftige Analyseparameter und Methoden festzustellen, mit denen eine spätere, noch detailliertere Untersuchung durchgeführt werden kann.

PSZICHOLÓGIA 1.

KOGNITÍV- ÉS SZOCIÁLPSZICHOLÓGIA

Helyszín: Ifjúság u. 6. E541

Kezdés: 8.00

Zsűri: Dr. Vincze Orsolya, egyetemi adjunktus, elnök

Tagok: Dr. Czibor Andrea, egyetemi adjunktus, Dr. Darnai Gergely, egyetemi adjunktus

Előadások

- ARATÓ ÁKOS: Mit okoz az internethasználat? A problémás internethasználat és az egzekutív gátlásban bekövetkező változások

- ILEA IZABELLA: Hősi példaképeink és értékeink
- CSAPÓ GYÖNGYVÉR VIRÁG: A megtévesztés mesterei – avagy hogyan manipulálnak a machiavellisták?
- IHÁSZ VIRÁG: Érzelemkifejező arcok vizuális keresése a saját életkor iránti elfogultság számításba vételével
- DÉZMA LILLA: Szülni vagy nem szülni? – Reprodukciós választásaink a globális klímaváltozás tükrében
- BIRÓ ERIK: A területspecifikus önértékelés alakulása a munkahelyi pszichoterror, és általa keltett stressz függvényében
- KŐVÁRI RÉKA LUCA: A Sötét Hármас hatása eltérő aspektusok mentén a szervezetekben
- SCHRANCZ NATÁLIA ÉVA: Sötét Triád személyiségtípusai és a korrupcióra való hajlandóság megjelenése a magyar munkavállalók körében
- ANTAL ATTILA: A társas értékítélet reprezentációja az arctérben
- CSAPÓ GYÖNGYVÉR VIRÁG: A szavaink mögött – szervezeti interjúk vizsgálata a machiavellizmussal összefüggésben

REZÜMÉK

ARATÓ ÁKOS

(pszichológia MA)

Mit okoz az internethasználat? A problémás internethasználat és az egzekutív gátlásban bekövetkező változások

A Default Mode Network (DMN) anatómiailag független agyterületekből áll, de funkcionálisan mégis kapcsolatban állnak egymással, mivel egyidejű deaktivitást mutatnak egy célirányos feladatba kezdés esetén. (Raichle, 2001) Ezen agyi régiók közé tartozik a precuneus, posterior cinguláris kéreg, mediális prefrontális kéreg és a prefrontális területek. (Broyd et al, 2009) Számos tanulmány hozta kapcsolatba a rendszert különböző kognitív funkciókkal, mint a figyelem, orientációs viselkedés és memória működés (Greicius et al, 2009). További empirikus tanulmányok mutatnak rá arra a tényre, hogy szoros összefüggés van különböző pszichés zavarok (Alzheimer-kór, Parkinson-kór), addiktív viselkedéses zavarok (drogfüggőség, viselkedéses addikciók) és a DMN módosult aktivitása között. (Menon et al, 2011) Számos tanulmány született arról, hogy módosult Cinguláris Cortex és Mediális Frontális Cortex működést találtak (DMN részei) problematikus internethasználóknál (Dong et al, 2011, 2012), melyek egy feladatban mutatott válaszgátlás hibás működéséhez kapcsolódtak. Kutatásunkban a Default Mode Network, (későbbiekben DMN) agyi

neurális hálózat működését szeretnénk megvizsgálni problémás internethasználók között annak érdekében, hogy megtudjuk mutatnak-e ezen személyek funkcionális változásokat a gátló, egzekutív funkciókért felelős területeken (ICN's) és a Default Mode Network-on belül. Vizsgálatunkban az egzekutív kontroll mérésére egy verbális Stroop, illetve egy nem-verbális Stroop feladatot használunk, hogy feltárjuk a két hálózat működése közti kapcsolatot, amit task-related fMRI eljárással mértünk. Eredményeink alapján negatív kapcsolatot találtunk a DMN-höz tartozó területek (PCG, precuneus) és a problémás internethasználat mértéke között, valamint pozitív interakciót tártunk fel az ICN-höz tartozó kérgi részek (operculum és inferior frontális gyrus) és a PIUQ-ban mért pontértékek között. Kutatásunk során kapott eredményeink számos átfedést mutattak más kutatók eredményeivel a témában (Dong et al, 2011, Li et al, 2015; Wang et al, 2016).

ILEA IZABELLA
(pszichológia MA)

Hősi példaképeink és értékeink

Mindannyian rendelkezünk hősi példaképekkel. Néhányan fiktív karakterekre nézünk fel, néhányan pedig való életbeli személyiségekre. A hősiesség a mindennapi életünk részévé vált, csodáljuk az embereket, akik képesek a csoportnyomás ellenére hőiesen viselkedni, megemlékezünk azokról, akik hősi cselekedetük közben életüket vesztették, szeretnénk minél jobban hasonlítani rájuk. Ők azok, akik inspirálnak mindet, példát mutatnak, hogyan kellene viselkednünk és a legnagyobb becsben tartott emberi értékeket testesítik meg. Dolgozatomban olasz és francia résztvevők személyes és kollektív hőseit és személyes, kollektív és vágyott hősi cselekedeteit lekódolt formában fogom elemezni a DEMARQ és a SEEQ értékkérdőívekkel együtt. A kutatás ezen részében 185 fő vett részt, 82 francia és 103 olasz nemzetiségű 19-68 év között. Az együtt járások feltárására gyakoriságokat és c2 próbát fogok alkalmazni.

CSAPÓ GYÖNGYVÉR VIRÁG
(pszichológia MA)

A megtévesztés mesterei – avagy hogyan manipulálnak a machiavellisták?

A Sötét Triád három személyiségvonást foglal magában; a szubklinikai nárcizmust, szubklinikai pszichopátiát és a machiavellizmust. Ez utóbbi egyféle világnézeti stí-

lus, viselkedésmód, melynek során az egyén manipulál és kihasznál másokat azért, hogy közelebb kerülhessen céljai eléréséhez. Azonban az, hogy mi is állhat a sikerük háttérében pontosan, az még nem tisztázott. Kutatásomban a machiavellizmus és a különböző befolyásolási technikák kapcsolatára helyezem a hangsúlyt, s azt vizsgálom, vannak-e olyan technikák, melyeket gyakrabban és eredményesebben alkalmaznak a magas machiavellizmus értékkel bíró egyének. Ezt narratív pszichológiai módszerekkel vizsgálom.

IHÁSZ VIRÁG

(pszichológia MA)

Érzelemkifejező arcok vizuális keresése a saját életkor iránti elfogultság számításba vételével

Számos kutatás vizsgálta az érzelmet kifejező arcok észlelését és az általuk kiváltott reakciókat. A kutatók egy csoportja a félelem-releváns ingerek, érzelmet kifejező arcok esetében a düh feldolgozási előnyét támogatja az észlelés során. Az érvelés alapjául az evolúciós elméletek szolgálnak, melyek szerint egy fenyegető ingerre adott gyors reakció az életünk megővésének céljából elengedhetetlen, ezért előnyt élveznek a percepció során. Más vizsgálatok ezzel szemben a pozitív ingerek, érzelmek esetében a boldogság előnyét figyelték meg. A lehetséges magyarázatok között felmerültek a boldogság érzéséhez társuló specifikus arckifejezések, mint a mosolygás, amire a vizsgálati személyek hamar felfigyeltek. A különböző módszerrel végzett vizsgálatok közös jellemzője, hogy gyerek minta esetében is, a kutatók által használt képcsomag felnőtt arcokat tartalmazott. Ez a módszertan szembe megy azokkal a kutatási eredményekkel, amelyek kimutatták, hogy a gyerekek másképp észlelik, azonosítják és válaszolnak az érzelmet kifejező arcokra, attól függően, hogy azok gyerek vagy felnőttek arcán jelennek meg. Mindemellett az arcok azonosítása során megfigyelt saját életkor iránti elfogultságot sem veszi figyelembe. A kutatásunk célja, hogy állást foglaljon a vitában az érzelmet kifejező arcok percepciójában és detekciójában, összekapcsolva az érzelmek azonosítását a saját életkor iránti elfogultság elméletével. A vizsgálat alanyai óvodás korú (3-7 éves) gyermekek. A vizsgálatot „kakuktktojás” vizuális keresés feladattal végeztük el, melynek során a gyermekek semleges gyermekarcok között keresték a többitől eltérő, érzelmet kifejező arcot. Az érzelmek az öröm, a félelem és a harag voltak. Az eredmények pontosságának növelése érdekében érintőképernyőt használtunk az adatfelvétel során. A reakcióidőket mérve a boldog arcok feldolgozási előnyét mutattuk ki.

DÉZMA LILLA
(pszichológia MA)

*Szülni vagy nem szülni? – Reprodukciós választásaink
a globális klímaváltozás tükrében*

A globális klímaváltozás napjaink legégetőbb fizikális, mentális, illetve szociális vonzatú problémái közé tartozik. A kollektív érdek mindenképpen az lenne, hogy csökkentsük a klímaváltozás negatív hatásait, még akkor is, ha ez olyan egyéni érdek sérülését okozza, mint a reprodukciós választás, a gyerekvállalás. Dolgoztam a Conceivable Future nevű, egyesült államokbeli mozgalom résztvevőinek véleményén keresztül próbálom megvilágítani a két jelenség összefüggéseit. Ennek megértéséhez és magyarázatához a pszichológia, azon belül pedig a szociálpszichológia elméleteit és módszertanát hívom segítségül. Az adatok elemzése jelenleg is zajlik, top-down módszerrel kódolom végig manuálisan a tagok nyilatkozatait, majd számítógépes, kvalitatív tartalomelemző programokkal bővítem eredményeimet. Az eredményeket szem előtt tartva reflektálok az elméleti háttérre, felvázolok magyarázatként lehetséges alternatívákat, az esetlegesen előforduló hibák figyelembe vétele mellett pedig kitekintést adok.

BIRÓ ERIK
(pszichológia MA)

*A területspecifikus önértékelés alakulása a munkahelyi pszichoterror,
és általa keltett stressz függvényében*

A vizsgálat során az területspecifikus önértékelés (Önészlelési Profil) alakulását figyeltük meg a mobbing inzultusok mértékével (LIPT), stressz hatással (PSS). Illetve megvizsgáltuk a mobbing helyzetben kialakult érzelmszabályozási stratégiákat a stressz és az önértékelés kapcsán is. A kísérlet lebonyolítása online felületen zajlott. Összesen 100 munkavállaló vett részt benne. Kor tekintetében az átlagkorosztály 36 év volt. A nemeket tekintve 22 férfi és 78 női kitöltünk volt. Első hipotézisünkben az észlelt stressz hatását (magas-alacsony stressz csoport) vizsgáltuk az érzelmszabályozás szempontjából. Feltételeztük, hogy a magas stressz a maladaptív coping technikák alkalmazásával függ össze. Második hipotézisünkben feltételeztük, hogy akit több inzultus ért munkahelyén, az nagyobb mértékben használ majd maladaptív coping technikákat, és fordítva. Harmadik hipotézisünkben feltételeztük, hogy aki munkahelyén több inzultusról számol be az kevésbé hajlamos az Elfogadás adaptív érzelmszabályozási stratégia alkalmazására. Negyedik hipo-

tézisünkben, megfigyeltük, hogy vajon milyen érzelmszabályozási stratégiák jellemzik a növekvő, illetve a csökkenő önértékelési/önészlelési szintet. A statisztikai elemzéshez független mintás t-próbát, Pearson-féle korrelációt, regresszióanalízist, illetve egyszempontú varianciaanalízist alkalmaztunk a különbségek és összefüggések méréséhez. Eredmények: 1. Aki magasabb stressz észleléséről számolt be az hajlamos a Katasztrofizálás, Önvád, Rumináció maladaptív stratégiák használatára, az általuk felnagyított hibákat saját magukban keresik, önsanyargatással fokozzák stressz észlelésüket. 2. Az inzultusok növekedése szignifikáns együttjárást mutat a Szociabilitás és az Intim kapcsolatok terén csökkenő önértékeléssel, illetve tendencia jelenik meg a Törődés, és Intelligencia önértékelési faktorok dekadenciájára. 3. A mobbing inzultusok növekedése tendenciát mutat, fordított arányosságban (negatív korreláció) együttjár az Elfogadás adaptív érzelmszabályozási technika alkalmazásával. Tehát minél több inzultusról számol be az egyén, annál kevésbé képes elfogadni a kialakult helyzetet. 4. Aki magasabb önértékelésről számolt be az Önészlelési Profil kapcsán arra jellemző az adaptív érzelmszabályozási stratégiák használata, aki viszont alacsonyabban értékelte különböző területen önmagát annál a maladaptív technikák megléte jellemző.

KŐVÁRI RÉKA LUCA

(pszichológia MA)

A Sötét Hármas hatása eltérő aspektusok mentén a szervezetekben

Vizsgálatom célja annak feltárása volt, hogy a Sötét Hármas komponensei, machiavellizmus, nárcizmus és pszichopátia, milyen kapcsolatban állnak a nemekkel és a kultúrákkal, továbbá a karizmatikus vezetés és ezek összefüggéseire. Módszerek: A vizsgálat két fő kérdőívcsomagot tartalmazott. Az egyik a személyiség-, motivációs- és attitűd-kérdőíveket tartalmazta, míg a másik szervezetpszichológiai kérdőíveket. Ebből én a karizmatikus vezetés kérdőívvel és a SD3-mal dolgoztam. 107 vezető kitöltőm volt, ebből 59 férfi és 50 női kitöltőm volt. Állampolgárságukat tekintve német nyelvű kitöltőm 50, magyar nyelvű kitöltőm pedig 57 fő volt. Eredmények: A vizsgálat eredményei szerint a férfiak és nők között szignifikáns különbség van SD3 skáláin, a szervezetben betöltött pozícióban a vállalkozók értek el legerősebb kapcsolatot a karizmával és a sötét hármassal és végül a kultúraközi vizsgálatokban is szignifikáns eredmények születtek a két változó mentén. Diszkusszió: A vizsgálat céljainak leírásakor megfogalmazott predikciók szempontjából a hipotéziseim beigazolódtak.

SCHRANCZ NATÁLIA ÉVA
(pszichológia MA)

*Sötét Triád személyiség típusai és a korrupcióra való hajlandóság megjelenése
a magyar munkavállalók körében*

Elméleti háttér. A Sötét Triád személyiség vonások és a korrupcióra való hajlandóság közti kapcsolat. Számos kutatás támasztja alá, a személyiség típusok és a korrupciós hajlandóság közti érdekes összefüggéseket. Éppen ezért hipotéziseim által választ keresek a magyar munkavállalóin mintán jelen lévő személyiségjegyek, korrupciós hajlandóság és szervezeti viselkedés kapcsolatára. Módszer. A válaszok összegyűjtésében összességében 283 fő vett részt (életkor $M = 38,46$ év, $SD = 0,47$ év, min/max: 18-63 év), ebből 22 fő dolgozik felsővezetőként, 59 fő középvezetőként, és a kitöltők 71,4%-a, vagyis 202 fő dolgozik munkatársi beosztásban. Eredmények. Szignifikáns eredményt kaptam arra, miszerint a nők nárcizmus értéke összefügg a munkahelyükön betöltött beosztásukkal. Második hipotézisem által beigazolódott, miszerint a korrupcióra való hajlam pozitívan korrelál a machiavelista személyiség vonásokkal. Diskusszió. A vizsgálat céljainak leírásakor megfogalmazott predikciók szempontjából hipotéziseim beigazolódtak.

ANTAL ATTILA
(pszichológia BA)

A társas értékítélet reprezentációja az arctérben

A szociális megismerés a mindennapi életünk szerves része. Ez alapján történik az idegenek felmérése, jelentős mértékben meghatározza döntéseinket és jövőbeli viselkedésünket. A legfontosabb forrásunk ezen a téren az emberi arc, mivel információval szolgál embertársaink számos tulajdonságáról, a nemi jelleg, a kor, az érzelmi állapot, a tekintet-vezérelt figyelem és az önéletrajzi adatok mind leolvashatók az emberi arcról. A társas megismerés többnyire automatikus, spontán módon zajló folyamat. Számos elmélet és modell született a háttérben zajló mechanizmusokról. A legkiemelkedőbb az arctérelmélet, mely szerint az arcok a korábbi tapasztalatok nyomán létrejött átlaghoz képest reprezentálódnak egy multidimenzionális térben. Az azonban nem tisztázott, hogy pontosan melyek ezek a dimenziók, milyen viszonyban állnak egymással és hogy hatással vannak-e az értékítéletünkre. Vizsgálatunk ezzel kapcsolatos. A kísérletünkben azt mértük hogy,

az arctérdimenziók menti módosítások hatással vannak e az értékítéletre. Pozitív és negatív leírásokkal társított indi- és antiarcok megbízhatóságát értékeltettük a kísérleti személyekkel.

CSAPÓ GYÖNGYVÉR VIRÁG

(pszichológia MA)

A szavaink mögött - szervezeti interjúk vizsgálata a machiavellizmussal összefüggésben

A machiavellizmus a Sötét Triád részét képező személyiségvonás – egyféle gondolkodásmód, magatartásforma, melynek során az egyén kihasználja és manipulálja társait célja elérése érdekében. Szervezetpszichológiai kutatásokban korábban már megállapítottuk, hogy általában minél feljebb haladunk egy szervezeti hierarchiában, valószínűsíthetően annál gyakrabban találkozhatunk magas machiavellizmus értéket mutató egyénnel. Kutatásunkban munkavállalókkal készült félig strukturált interjúkat vettünk fel, majd narratív pszichológiai tartalomelemzéssel vizsgáltuk őket. A tudományos narratív pszichológiai tartalomelemzés során a névmáshasználat, illetve az érzelmek megjelenésének jellegzetességeit vizsgáltuk a machiavellizmussal összefüggésben. A tematikus elemzés során két témakör (a megbecsültség élménye a munkahelyen és a munkahely szabályozottságának élménye) említése mutatott összefüggést a machiavellizmus értékével.

PSZICHOLÓGIA 2.

SEMÉLYISÉG, EVOLÚCIÓS ÉS KLINIKAI PSZICHOLÓGIA

Helyszín: Ifjúság u. 6. E542

Kezdés: 8:00

Zsűri: Dr. Nagy László, egyetemi adjunktus, elnök

Tagok: Dr. Szentiványi-Makó Hajnalka egyetemi adjunktus, Teleki Szidalisz egyetemi tanársegéd

ELŐADÁSOK

- STECINA DIÁNA TÜNDE: A nikotinfüggőség nemi különbségeinek vizsgálata képalakító eljárással
- BALIKÓ FANNI: Mesék szerepe a krónikus immunbetegségekkel való megküzdésben
- VADÁSZ VIKTÓRIA: A vér-sérülés-injekció fóbia és a szociális fóbia összefüggései
- KOSÓCZKI ZSÓFIA: Sugar-kapcsolatok pszichológiája a kötődés, motiváció és személyiségtényezők tükrében
- KEMÉNY VIKTOR MÁRTON: Az aktív zenélés szerepe az egyén megküzdési stratégiáiban
- ROSENBERGER EVELIN: Így szoronganak ők – avagy a Sötét Triád és a szorongás különböző típusai közötti együttjárások feltérképezése
- KOZMA LUCA ANNA: „Mid or Feed!” – A toxikus viselkedés vizsgálata az internet-függőség és a sötét tetrád fényében”
- LÁZÁR GYOPÁRKA BARBARA: A grandiózus és a vulnérabilis nárcizmus összefüggései a szocioszexualitással, valamint a kapcsolati- és szexuális elégedettséggel

REZÜMÉK

STECINA DIÁNA TÜNDE
(pszichológia MA)

A nikotinfüggőség nemi különbségeinek vizsgálata képalakító eljárással

Ahogy minden függőségben, így a nikotinfüggőségben is számos nemi különbség figyelhető meg neurális, hormonális és viselkedési szinten. Ezek a különbségek pedig meghatározó tényezők lehetnek a függőség kialakulása, progressziója, illetve a leszokás (és annak sikeressége) során (Benowitz és Hatsukami, 1998). A nők általában rövidebb idő alatt válnak függővé, mint a férfiak, nagyobb stresszoldó hatást várnak a cigarettázástól, érzékenyebbek a jutalomértékű hatásokra és nehezebb számukra a leszokás (Fattore, Altea, és Fratta, 2008). Mindezt a kognitív kontroll és végrehajtó funkciók működése befolyásolhatja, mely folyamatok azonban függőség alatt megváltozhatnak (Hyman, 2007). A kognitív és figyelmi teljesítmény, a döntéshozatal és a végrehajtó illetve gátlási folyamatok mérésére a Stroop Color Word Test-et használtuk (MacLeod, 1992; Stroop, 1935). Vizsgálatunkban hatvan (29 férfi és 31 nő), 19–30 év közötti nem dohányzó és rendszeresen dohányzó egyetemista vett részt. A feladat inkongruens része során szignifikáns különbségeket sikerült detektálnunk férfi és nő, valamint kontroll és dohányzó vizsgálati személyeink agyi

aktivációs mintázatai között. A különbségeket mutató agyi régiók pedig a feltételezéseinknek megfelelően olyan kognitív folyamatokért felelősek, melyek a függőségben is rendkívül fontos szerepet játszanak. Így nagyobb betekintést nyerhetünk a nikotinfüggőség természetébe és a specifikus nemi viselkedéses mintázatok hátterébe dohányzás esetén.

BALIKÓ FANNI
(pszichológia MA)

Mesék szerepe a krónikus immunbetegségekkel való megküzdésben

A fajok közül kiemelkedve mi, emberek egyedülálló módon rendelkezünk az absztrakt gondolkodás képességével. A történetmondás ősi műfaj, mindig is az emberi létforma sajátossága volt. A legtöbb élethelyzetnek van egy mesebeli párja, az ott ábrázolt jelenetek és történések pedig lehetőséget teremtenek a saját belső világunk átalakítására. A való életben az egészség elvesztése lehet egy olyan esemény, amely megküzdésre és átalakulásra készíteti az embert. Mivel a krízishelyzeteknek a lélektani lenyomata és megoldási sémája is változatlan, napjaink rítusvesztett világában is nagy szükségünk lenne a mesék útmutatásaira. Egy krónikus betegség kezdete sokszor az élet fordulópontját jelenti. A diagnózis traumája következtében megrendülhet az identitás, és átmenetileg az élettörténet is megszakadhat, a negatív események értelmének keresése pedig alapvető emberi igény. A betegség diagnózisa és az állapot elfogadása között elkülöníthető szakaszok íve hasonlatos a drámák történetvezetéséhez (konfliktus, tetőpont, megoldás), és összhangban van a gyászfeldolgozás szakaszaival is. A betegségeket és a meséket összekötő szál az egyensúlyi állapot megbomlása, amelyet helyre kell állítani. A saját mese írása koherencia-teremtő funkciója mellett projektív tesztként alkalmazva betekintést enged a betegek belső világába, megküzdési kapacitásukba és erőforrásaikba.

VADÁSZ VIKTÓRIA
(pszichológia MA)

A vér-sérülés-injekció fóbia és a szociális fóbia összefüggései

Vizsgálatomban többek között arra keresem a választ, hogy az önbeszámoló alapján kitöltött kérdőívek, melyek az egészségügyi fóbiákat és a szociális fóbiát mérik, milyen mértékben állnak kapcsolatban egymással, valamint arra, hogy a fóbiás személyek milyen kognitív érzelemszabályozó stratégiát alkalmaznak.

A munkámban részletesen bemutatom a specifikus fóbiákat és kognitív hátterüket, azon belül pedig a vér-sérülés-injekció fóbiát, következményeit, illetve lehetséges kezelési módjait. A szociális fóbia bemutatásán belül szintén kitérek a lehetséges következményekre, az elkerülő viselkedésre, a pszichoszociális veszély jellegzetességeire, valamint a párhuzamra a specifikus fóbiákkal, valamint az összetett fóbiák jelenségére. A vér-sérülés-injekció fóbiával és/vagy szociális fóbiával rendelkező személyek negatív érzelmeinek feldolgozását befolyásolja a fóbiákkal járó jelentős mértékű szorongás, ezért a kognitív érzelmszabályzás mechanizmusait is megvizsgálom. A vizsgálat egy további részeként az egészségügyi félelmekkel releváns elkerülő viselkedést igyekeztem feltárni. A viselkedéses validálásra képeket használtam fel. A vizsgálati személyeknek összesen 35 képet kellett pontozniuk különböző kategóriákban: a fóbia tekintetében releváns ingerek (például egy injekciós tű képe), a fóbia tekintetében irreleváns ingerek (például egy kígyó képe), és semleges ingerek (például egy kislány képe). A munkám harmadik, egyben utolsó részében arra keresem a választ, hogy a külső vagy belső kontroll attitűddel rendelkező személyek hajlamosabbak-e a vér-sérülés-injekció fóbiára. A kontroll, mint attitűd megjelenése kiemelten fontos személyiségtényező lehet a vér-sérülés-injekció fóbia megjelenésére vonatkozóan, így ennek a mechanizmusait szintén megvizsgálom.

KOSÓCZKI ZSÓFIA
(pszichológia MA)

*Sugar-kapcsolatok pszichológiája a kötődés, motiváció
és személyiségtényezők tükrében*

A társas kapcsolatok áthatják az emberi élet mindennapjait. Eltérő dinamika alapján szerveződnek a hosszú és rövidtávú kapcsolatok. A technológiai forradalom a párválasztás, ismerkedés területén is érezteti hatását az online ismerkedés és a társskereső alkalmazások révén. Így a jelen generáció szexuális viselkedésében különbségek figyelhetők meg az előző nemzedékekhez képest. A Sugar-kapcsolatok és az ezt népszerűsítő weboldalak Magyarországon az elmúlt néhány évben terjedtek el. A felsőoktatás megemelkedett költségei, a dráguló lakhatás és szórakozás mind-mind további táptalajt biztosít az ilyen jellegű kapcsolatok kialakulásának. Más országokban (Svédország, Kanada) ez a téma már egy régebb óta kutatott jelenség, így ennek itthoni elterjedésével aktualitását nyerte hasonló kutatások indítása, meghonosítása. A kutatás célja, hogy feltárja, milyen mögöttes okok állhatnak a Sugar-kapcsolatok elfogadásának hátterében, fiatalabbak és idősebbek részéről, úgy mint motivációk, kötődési stílus, önértékelés illetve különböző személyiségtényezők.

KEMÉNY VIKTOR MÁRTON
(pszichológia MA)

Az aktív zenélés szerepe az egyén megküzdési stratégiáiban

A vizsgálat célja, hogy feltárja a különbségeket a zenészek és nem zenészek között és a zenészekben belül a szorongás és a coping (megküzdés) terén. A zenész életmód és személyiség szorongással telít, viszont a zene az egyik leghatékonyabb elaborációs módszer a szakirodalom szerint, ami hasonlít bizonyos copingokra. Ezek a jellegzetességek valószínűleg befolyásolják a szorongást és a copingot is. Jelen vizsgálat kimutatta, hogy valóban van különbség az elaboráció tekintetében a zenészek és a nem zenészek között, viszont sem a szorongás, sem a három főbb coping tekintetében nincs. Emellett kiderült, hogy az intézményesítetten tanuló zenészek a problémafókuszú copingot gyakrabban alkalmazzák, mint az autodi-dakták, illetve mindhárom copingnál marginálisan magasabb értékeket értek el a komoly zenészek a könnyű zenészeknél. Az eredmények a vizsgálat megismétlésére sarkallnak, ugyanis a zenész populáció jellegzetességeit jobban magába foglaló kérdőívekkel jobb eredményeket kaphatunk.

ROSENBERGER EVELIN
(pszichológia MA)

Így szoronganak ők - avagy a Sötét Triád és a szorongás különböző típusai közötti együttjárások feltérképezése

A Sötét Triád fogalmát Paulhus és Williams alkotta meg 2002-ben, egy modellbe integrálva a machiavellizmus, a szubklinikai nárcizmus és a szubklinikai pszichopátia vonásokat. A vonások együttes, mégis gyors és hatékony mérésére Paulhus létrehozta az SD3 kérdőívet (Paulhus, 2013). Kutatásunkban ezt a kérdőívet kiindulási pontként alkalmazva a Sötét Triád és a szorongás sokat vitatott kapcsolatát igyekszünk árnyalni. Ehhez öt másik kérdőívet hívtunk segítségül (STAI-T, Szorongás-érzékenység Index, FÉLNE-8, Albany Belső Feszültség és Félelem Kérdőív, Egészségsszorongás kérdőív). Eredményeink azt mutatják, hogy a machiavellizmus a szorongás igen sok, szinte minden általunk mért típusával, illetve a vonásszorongás emelkedett szintjével is együtt jár, míg a szubklinikai nárcizmus a szociális szorongást mérő kérdőívekkel és skálákkal mutatott fordított irányú együttjárást. A szubklinikai pszichopátiát a Szorongás-érzékenység kérdőív két alskálájával lehet összefüggésbe hozni.

KOZMA LUCA ANNA
(pszichológia MA)

*„Mid or Feed!” – A toxikus viselkedés vizsgálata az internetfüggőség
és a sötét tetrád fényében”*

Kutatásom céljával a League of Legends online MOBA típusú számítógépes játékban specifikusan megjelenő toxikus viselkedések vizsgálatát tűztem ki. A toxikus viselkedést össze fogom vetni a sötét négyes személyiségjegyekkel, a problémás online videojátékhasználattal és a Big Five személyiségvonásokkal. Kutatásomhoz először szükségem volt egy toxikus viselkedést mérő kérdőívre, melyet a kutatócsoporttal közösen alkottunk meg, a végleges mérőeszköz 68 itemet számol. Hipotéziseim értelmében azt várom, hogy a szadizmus és a pszichopátia pozitív módon jósolja be a toxikus viselkedés megnyilvánulását. További várt eredményem az, hogy az extravertió pozitívan jósolja be a toxikus viselkedés megjelenésének valószínűségét, azonban a barátságosság negatívan. Az problémás online videojátékhasználattól szintén azt várom, hogy bejósolja a toxikus viselkedés megjelenését.

LÁZÁR GYOPÁRKA BARBARA
(pszichológia MA)

*A grandiózus és a vulnerábilis nárcizmus összefüggései a szocioszexualitással,
valamint a kapcsolati- és szexuális elégedettséggel*

Jelen vizsgálatunk célja a grandiózus- és vulnerábilis nárcizmus, a szocioszexualitás, valamint a kapcsolati-és szexuális elégedettség kapcsolatának feltárása volt. Az NPI, az MCNS, a SOI- R, valamint a RAS-H és az NSSS-S kérdőívekből álló online kérdőívünket 122 személy töltötte ki. Vizsgálatunk során igazoltuk a grandiózus nárcizmus, a szocioszexuális viselkedés és a szocioszexuális vágy közötti pozitív kapcsolatot, továbbá a grandiózus nárcizmus magasabb szintje esetén alacsonyabb a kapcsolati elégedettség. Azontúl az alacsonyabb mértékben vulnerábilis nárcisztikus egyének nem különböztek a nagyobb mértékben nárcisztikusaktól a szocioszexualitás terén, a kapcsolati elégedettség pedig szignifikáns negatív összefüggést mutatott a szocioszexuális viselkedéssel és a szocioszexuális vágygal, és marginálisan szignifikáns, pozitív kapcsolatban állt a szexuális elégedettséggel. Kulcsszavak: grandiózus – és vulnerábilis nárcizmus, szocioszexualitás, kapcsolati- és szexuális elégedettség.

PSZICHOLÓGIA 3.

FEJLŐDÉSPSZICHOLÓGIA

Helyszín: Ifjúság u. 6. E528

Kezdés: 8:00

Zsűri: Dr. Láng András egyetemi docens, elnök

Tagok: Dr. Varró-Horváth Diána, Rivnyák Adrienn

ELŐADÁSOK

- SIMON ADÉL CSENGE: Az okostelefon és közösségi oldal használatának kapcsolata a tanulmányi eredménnyel, a Facebook - feltékenységgel, és a párkapcsolati státusz szerinti megoszlása serdülőknél
- BÍRÓ BOGLÁRKA: A testi/érzékszervi fogyatékossgal élő nők gyermekvállalási motivációi
- JÁRDAHÁZI EVELYN: Észlelt szülői reakciók a distresszre és hatásuk a serdülők pszichés jóllétére
- POLGÁR PETRA: Küzdősportot űzők narratívumainak vizsgálata a társas és a sportolói identitás, a teljesítmény motivációs háttere, valamint az érzelemszabályozás szempontjából
- SZABÓ VANDA: A figyelemhiányos hiperaktivitás-zavar (ADHD) tüneteinek összefüggése a kötődéssel és a szülői bánásmóddal felnőttkorban
- SZENNAI MARTIN: Az Én a pixelekben: A szelf-diszkrépancia, az idealizált virtuális karakter és az onlinejáték-függőség hatása a játékban megjelenő toxikus viselkedésre
- BALI CINTIA: Információs- és Kommunikációtechnológiai (IKT) eszközök az oktatásban – Az interaktív mesekönyvek tanulásban betöltött szerepe
- BEDA BALÁZS–LESTÁK DOMINIKA–SZONDY NOÉMI LUCA: Serdülők online szexuális kommunikációja

REZÜMÉK

SIMON ADÉL CSENGE
(pszichológia MA)

Az okostelefon és közösségi oldal használatának kapcsolata a tanulmányi eredménnyel, a Facebook - féltékenységgel, és a párkapcsolati státusz szerinti megoszlása serdülőknél

Kutatásom témája az okostelefon és közösségi oldalak által kiváltott addikció párkapcsolati státusz és nemi megoszlása a Facebook – féltékenység tükrében serdülőknél, illetve az okostelefon és a közösségi oldalak használati szokásainak kapcsolata a tanulmányi teljesítménnyel. A vizsgálatba 58 serdülőt vontam be, 25 férfit és 33 nőt. Kérdőívcsomagom egy részletes demográfia és mobiltelefon-használati szokások felmérését, a rövidített Okostelefon Függőségi Kérdőívet, a Rövid Okostelefon Addikció Kérdőívet, Közösségi Média Függőségi Kérdőívet és a Facebook Féltékenységi Skálát tartalmazott. Hipotéziseim csak részben nyertek igazolást. Az okostelefon függőségnél és az ehhez tartozó mindennapi használati szokásoknál nemi és párkapcsolati megoszlást is találtam. A nők és a párkapcsolatban élők hajlamosabbak addikció kialakítására. Illetve megerősítést nyert, a fokozott okostelefon és közösségi oldal használat negatív hatása is a tanulmányi teljesítményre.

BÍRÓ BOGLÁRKA
(pszichológia BA)

A testi/érzékszervi fogyatékkal élő nők gyermekvállalási motivációi

Dolgozatomban a testi/érzékszervi fogyatékkal élő nők gyermekvállalási motivációit kívántam feltárni különböző perspektívákból. Dolgozatom első felében a fogyatékoság osztályozásának alapjául szolgáló modelleket mutatom be. Leírom az általam vizsgálni kívánt fogyatékosági típusok meghatározására szolgáló definíciókat, majd feltárom azon tényezőket, amelyek az ép nők gyermekvállalással kapcsolatos döntéseikben játszhatnak szerepet. Dolgozatom második felében pedig felkívánom tární a testi/érzékszervi fogyatékosággal élő nők gyermekvállalással kapcsolatos döntéseit meghatározó tényezőket. Részletesen kitérek arra a kérdésre, hogy mennyiben befolyásolja őket fogyatékoságuk örökletessége, a család várandóssághoz fűződő attitűdje és a szociális attitűd. Kitérek bizonyos individuális tényezőkre, illetve feltárom a fogyatékosággal élő nők helyzetét a szülészetiellátórendszerben a prenatális és a posztnatális időszakban.

JÁRDAHÁZI EVELYN

(pszichológia BA)

Észlelt szülői reakciók a distresszre és hatásuk a serdülők pszichés jóllétére

Kutatásunk során a serdülők által észlelt, distresszre adott szülői reakciók, a kötődési alrendszerek, valamint az érzelemszabályozási nehézségek hatását vizsgáltuk az alapvető pszichológiai szükségletmegélésre. A vizsgálatban 210 diák töltötte ki a kérdőívsomagot, amely a distresszre adott szülői válasszal, kötődéssel, érzelemszabályozással, valamint alapvető pszichológiai szükségletekkel kapcsolatos kérdéssorokat tartalmazott. A distresszre adott szülői válaszokkal, illetve kötődéssel kapcsolatos kérdőíveket anyára és apára külön töltötték ki a serdülők. Az eredmények tesztelésére felállítottunk egy anyára-, illetve apára vonatkozó modellt. A distresszre adott szülői reakciók hatással voltak a kötődés dimenzióira, ezek az érzelemszabályozási nehézségekre, amelyek pedig végső soron az alapvető pszichológiai szükségleteket befolyásolták. Az egyes szinteken található változók némelyike direkt hatást is gyakorolt a pszichológiai szükségletmegélésre.

POLGÁR PETRA

(pszichológia MA)

Küzdősportot űzők narratívumainak vizsgálata a társas és a sportolói identitás, a teljesítmény motivációs háttere, valamint az érzelemszabályozás szempontjából

Pályamunkámban három év kutatási anyagát kíséreltem meg bemutatni, a kezdetektől a legújabb eredményekig. A két részre bontott vizsgálatsorozatban 19 cselgáncsozó vett részt: az „A” verzióban a sportolók feladata az egyesülettel, az edzőpartnerrel, valamint az edzővel kapcsolatos kérdések megválaszolása volt, míg a „B” változatban a fiatalok legnagyobb sikerei és kudarcai, valamint a judoka szereppel való azonosulásuk került előtérbe - online lebonyolított interjúk keretén belül. A szó szerinti átiratokon mindkét esetben tartalomelemzést végeztem a következő nyelvi változók keresésével: beszélőre vonatkozó személyes kifejezések; társas támogatásra vonatkozó szavak; pozitív és negatív érzelmi töltetű kifejezések; valamint aktivitásra utaló kifejezések és kognitív igék. A sportolóktól az interjúkon kívül az „A” verzióban a CSAI-2, az AMS-R, valamint a Szervezeti azonosulásra vonatkozó tesztek; míg a „B” változatban a DERS és az AIMS-PLUS kérdőívek kitöltését is kértem. Felvettem továbbá a szubjektív sikerességre, az egyesületi tagságra és az edzőpartneri viszony

időtartamára vonatkozó demográfiai információkat is. Az így kapott adathalmaz változóit statisztikai próbákkal elemezve számos eredményt találtam, melyek közül a legfontosabb az edzőtárs segítő és az egyesület sportolói identitást megerősítő szerepe a cselgáncsban; a társas háló működése a megtartó erő, a motiváció és az érzelmi támogatás miatt; valamint alapvető szempont az egyesülettel való azonosulás, hiszen a közösségtől a valahová tartozás érzését és az elfogadást kapja a sportoló. Ezek alapján a vizsgálat hasznosíthatóságát leginkább az edzőpartneri viszonyok megerősítésében, a sportolóknak adott pozitív visszajelzések szorgalmazásában és az egyesülettel való nagyfokú azonosulás kialakításában látom.

SZABÓ VANDA
(pszichológia MA)

A figyelemhiányos hiperaktivitás-zavar (ADHD) tüneteinek összefüggése a kötődéssel és a szülői bánásmóddal felnőttkorban

Kutatásomban a figyelemhiányos hiperaktivitás-zavar (ADHD) tüneteinek kapcsolatát vizsgálom a felnőtt kötődéssel és a szülői bánásmóddal. Alapfeltevésem szerint az ADHD-s tünetekkel rendelkezők, illetve az ADHD-ra hajlamos mutató személyek körében gyakoribb a párkapcsolati szorongás, a bizonytalan kötődés. Ezen kívül feltételezem, hogy a szülői túlféltő, illetve korlátozó magatartás hatással van az ADHD-s tünetek megjelenésére. Az alábbi kutatásban a három faktor együttjárását vizsgáltam. Vizsgálatom során arra a kevés, nemzetközi vizsgálatra támaszkodom hipotéziseim felállításakor, melyek egyértelmű kapcsolatot mutattak ki a figyelemhiányos hiperaktivitás-zavar, a bizonytalan kötődés, illetve az ADHD és a túlféltő/korlátozó szülői bánásmód között. Kérdőív formájában felvett adataim segítségével arra keresem a választ, hogy az ADHD egyes tünetei hogyan korrelálnak a felnőtt kötődés dimenzióival, ezen kívül retrospektív kérdőív segítségével vizsgáltam az anyai, illetve apai bánásmód kapcsolatát az ADHD tüneteivel és a felnőtt kötődési típusokkal.

SZENNAI MARTIN
(pszichológia MA)

Az Én a pixelekben: A szelf-diszkrépancia, az idealizált virtuális karakter és az onlinejáték-függőség hatása a játékban megjelenő toxikus viselkedésre

Kutatásom központjában a napjainkban egyik legpopulárisabb online játékban – a League of Legends-ben (LoL) – megjelenő toxikus viselkedés áll: A kutatás

egyik fő célja a toxikus viselkedés mérésére alkalmas kérdőív megalkotása volt. Első lépésként egy LoL játékosok segítségével történt online véleménykutatás felhasználásával 95 itemet generált két független szakértő, majd egy toxikus viselkedés elkövetésre, illetve áldozatává válásra vonatkozó kérdőívet alkottunk. A kérdőíveket 199 személy (148 férfi, 51 nő, átlagéletkor = 22, SD = 7,27) töltötte ki. A faktoranalízis eredményeként kétszer 34 item maradt, melyek 3-3 alfaktorba rendeződtek. Kutatásom további célja a létrehozott kérdőív segítségével feltárni a játékosok által választott karakter és az aktuális, illetve megismerni a szelf-állapotok közötti eltérés hatását a toxikus viselkedés, valamint a problémás online játék megjelenésére.

BALI CINTIA

(pszichológia MA)

*Információs- és Kommunikációtechnológiai (IKT) eszközök az oktatásban
Az interaktív mesekönyvek tanulásban betöltött szerepe*

Kutatásunkban arra voltunk kíváncsiak, hogy a különböző történeteket multimédiális elemeken keresztül közvetítő, és a gyermeki aktivitásra építő interaktív könyvek (okostelefonokon és táblagépeken elérhető applikációk) hogyan befolyásolják a bejövő információk feldolgozását és késleltetett felidézését. A vizsgálat független mintás elrendezésben zajlott. A vizsgálati csoport tagjai az interaktív könyvön keresztül, míg a kontrollcsoport tagjai a hagyományos módon ismerkedtek meg a történettel. Hipotézisünk az volt, hogy a vizsgálati csoport tagjai jobban teljesítenek majd a mese felidézésében az utánkövetési idő eltelte után mind a szabad felidézést, mind az irányított felidézést illetően, ezt azonban csak az utóbbi vonatkozásában sikerült igazolnunk. Mindebből arra következtethetünk, hogy az interaktív mesekönyvek eredményesebbé tehetik a felidézést, az alacsony mintaelemszám és a szabad felidézés során kapott eredményeink, azonban nélkülözhetetlenné teszik a további vizsgálódásokat.

BEDA BALÁZS–LESTÁK DOMINIKA–SZONDY NOÉMI LUCA

(pszichológia BA)

Serdülők online szexuális kommunikációja

A szexting szexuálisan explicit tartalmak küldését és fogadását jelenti egy online platformon keresztül szöveg/kép/videó formájában. Ennek motivációja lehet sze-

xuális és erotikus szándék, valamilyen másodlagos cél elérése, vagy a saját testről való visszajelzés igénye. A vizsgált serdülő populáció (N=219) 34,4%-a korábban involvált volt szextingben. A szexuális motivációk jellemzőbbek a párkapcsolatban élő fiatalokra, illetve a nyitottabb szexuális attitűddel rendelkezőkre. A mintában a fiúkra jellemzőbb mind a szexuális, mind az instrumentális motiváció, a testkép megerősítésben nincs nemi különbség. Az okostelefon- használatot tekintve rizikócsoportba sorolható fiúk inkább szextingelnének mindhárom motivációval, mint a kontroll csoport, a lányok esetében ez a különbség nem mutatkozik. Az impulzuskontroll nehézséggel küzdő fiatalok testképükről szeretnének visszacsatolást szexting által, a verbális agresszió és az online bántalmazó szerep pedig az instrumentális célokkal függ össze.

HUMÁN FEJLESZTÉS ÉS MŰVELŐDÉSTUDOMÁNY

Helyszín: Szántó Kovács János u. 1/B. Aula

Kezdés: 11:00

Zsűri: Dr. Varga Katalin, egyetemi docens, elnök

Tagok: Dr. Németh Balázs, egyetemi docens, Dr. Kocsis Mihály, címzetes egyetemi tanár, Dr. Koller Inez Zsófia, egyetemi adjunktus

ELŐADÁSOK

- PÁLMAI MIRANDELLA: 50 év felettiek diszkriminációja – Egy társasjáték, mint a diszkrimináció mérésének eszköze
- PELCZER DÓRA: Super-féle munkaérték vizsgálat a Dél-Dunántúlon – Társasjáték fejlesztése, mint pályaeorientációs eszköz
- BÁLINT ISTVÁN ÁBRAHÁM: „A legdemokratikusabb intézmény”. Fogyatékossgal élőknél könyvtárhasználatának segítése

REZÜMÉK

PÁLMAI MIRANDELLA

(emberi erőforrás tanácsadó MA)

50 év felettiek diszkriminációja – Egy társasjáték, mint a diszkrimináció mérésének eszköze

Európa társadalma fogyó lélekszámú és fokozatosan elöregedő tendenciát mutat, ezért is vált az életkor kutatási területté az elmúlt néhány évben. Egyre több inaktív korúra jut egyre kevesebb aktív korú. Így gazdasági szempontból lényeges, hogy minél többen, minél tovább maradjanak a munkaerőpiac aktív szereplői, ezt azonban akadályozza a diszkrimináció, amely hosszú ideje fennálló munkaerő-piaci probléma. Komplex jelenség, amely hozzájárul a hátrányos helyzetű csoportok társadalmi egyenlőtlenségeinek újratermelődéséhez. Összetettségét mutatja, hogy a társadalomtudományokon belül több tudományág is vizsgálja a jelenséget (pl. közgazdaságtan, szociológia, szociálpszichológia). Kérdőíves kutatásomban azt vizsgáltam, hogy érzékelnek-e az 50 év felettiek kor szerinti diszkriminációt. Vizsgálatom második felében pedig egy társasjáték segítségével tanulmányoztam ennek a korosztálynak a jogtudatosságát és érzékenységét a diszkrimináció terén.

PELCZER DÓRA

(emberi erőforrás tanácsadó MA)

*Super-féle munkaérték vizsgálat a Dél-Dunántúlon
Társasjáték fejlesztése, mint pályaaorientációs eszköz*

Az egyre növekvő munkaerőhiány mellett egyre fontosabbá válik, hogyan lehet a szervezetek számára fontos emberi erőforrást biztosítani és megtartani. Már nem elegendő az adott munkaerő megszerzése, annak megtartása kulcsfontosságúvá vált. A kutatás célja, hogy empirikus vizsgálat segítségével felmérje a Dél-Dunántúli régió munkaerőpiacán lévő, és a leendő munkavállalók értékstruktúráját és preferenciarendszerét. A kutatás eredményei, és az ezek kapcsán megfogalmazott fejlesztési lehetőségek több irányban is hasznosíthatóak. Elsődleges cél, hogy visszajelzést kapjunk a Dél-Dunántúli régió munkaerőpiacán jelen lévő és rövid időn belül megjelenő munkavállalók értékrendjéről. Másodlagos célként hasznosíthatók a meglévő pályaaorientációs rendszerek fejlesztésén. A Hogyan tovább? társasjáték

megalkotásával, a fiatalok saját értékeik és értékprofiljuk ismeretében tudatosabb döntést tudnak hozni pályaválasztásuk során.

BÁLINT ISTVÁN ÁBRAHÁM

(informatikus-könyvtáros BA)

*„A legdemokratikusabb intézmény”. Fogyatékossgal élők
könyvtárhasználatának segítése*

Amikor a könyvtárra, mint intézményre gondolunk, több asszociációs lehetőség is megfordulhat a fejünkben: egy hely kikapcsolódásra, tanulásra vagy akár kutatásra. Megtörténhet azonban, hogy egy olyan felhasználó keresi fel a könyvtárat, aki valamilyen baleset, betegség vagy rendellenesség miatt speciális eszközök használatát kérheti, esetleg megfelelő eszköz hiányában valamilyen nehezen kiküszöbölhető vagy megoldhatatlan problémába ütközik. Például ha egy mozgáskorlátozott felhasználó el szeretne látogatni a helyi városi könyvtárba: az intézménybe lépés után problémába ütközhet a szinten való közlekedésben, ha a szabadpolcok közt nincs elegendő hely, hogy kerekesszékkal elérhessen vagy a polcok túl magasra vannak állítva, ezzel megnehezítve a dokumentumok közötti böngészést és ezzel együtt az önálló könyvtárhasználatot. Ugyan ez a helyzet, ha valakinek kommunikációt érintő fogyatékossga van, például hallássérült: a legtöbb hallássérült rendelkezik valamely segédeszközzel, amely segítségével hatékonyabb társalgásra képes, azonban vannak, akik kizárólag szájról olvasnak. A felsorolt problémák jelentős hányadára van megoldás: a könyvtárak beszerezhetnek különböző segédeszközöket, mint például az olvasótévé, a Braille-kijelző vagy az öregbetűs könyvek. De milyen költségekkel és problémákkal kell számolni ezek beszerzésekor? Hogyan segíthetünk a fogyatékossgal élő gyermekeknek már egészen kis korban és kezdetjük el olvasóvá nevelésüket? Dolgozatomban e kérdések mentén igyekszem válaszokkal szolgálni a mozgáskorlátozottak és érzékszervi fogyatékossgal élők könyvtári literációjával kapcsolatban, emellett olyan hardveres és szoftveres megoldásokat is bemutatok, melyek segítségével még hatékonyabbá és kényelmessé válhatna könyvtárhasználatuk.

SZOCIOLÓGIA

Helyszín: Ifjúság útja 6. A330

Kezdés: 11:00

Zsűri: Dr. Berger Viktor, egyetemi adjunktus, elnök

Tagok: Tomay Kyra, egyetemi tanársegéd, Erát Dávid, egyetemi tanársegéd

ELŐADÁSOK

- SZABÓ LILLA: Aprófalvak közösségei – Helyi társadalom az Ormánság mikroközpontjaiban
- HEGEDÜS MÁRK: A bizalmi változó, avagy változó bizalom? Az általánosított bizalom mérése survey módszerrel
- KÖMÜVES DÁNIEL: Egyenlőség-, egyenlőtlenségtudat és társadalomkép pécsi vállalkozások tükrében
- KNIESZ ADRIENN: Vidékfejlesztés Észak-Baranyában

REZÜMÉK

SZABÓ LILLA

(szociológia MA)

Aprófalvak közösségei – Helyi társadalom az Ormánság mikroközpontjaiban

A hagyományosan hátrányos helyzetű Ormánság területén található mikrocentrumok/kisközpontok közé tartozó Bogádmindszent, Drávafok és Kémes települések helyi társadalmával kapcsolatos vizsgálatok jelentik dolgozatom alapját. A tanulmány fókuszja az aprófalvak társadalmi szervezettségét, főként az öngondoskodási képesség jelenlétének kérdésére irányul. Célom, hogy a hátrányos helyzetű, ugyanakkor mikroközponti szerepkörrel bíró települések esetén feltárjam az országos szinten jelenlévő problémákat, és egyben a megoldásukat elősegítő eszközöket. Az új stratégiák, jó gyakorlatok hozzájárulhatnak a társadalmi kohézió javításához, ezáltal pedig az öngondoskodási képesség erősítéséhez. A vizsgált települések megőrzött intézményeik révén szűkebb környezetükben mikroközpontként funk-

cionálnak. Az e szerepkör nyújtotta lehetőségek és előnyök azonban erőteljesen korlátozódnak a passzív közösségi élet, valamint a külső segítségre alapozó egyéni társadalmi szereplők következtében. Az öngondoskodás, és önellátás képességét nélkülöző közösségek problémája kétségtelenül megoldást igényel. Feltételezéseim szerint, a helyi igényekhez és szükségletekhez igazodó, hatékony impulzust adó külső beavatkozás(ok) révén kialakítható egy önjáró és megfelelően funkcionáló helyi társadalom.

HEGEDÜS MÁRK

(szociológia MA)

A bizalmi változó, avagy változó bizalom? Az általánosított bizalom mérése survey módszerrel

Az általánosított bizalom olyan kérdéskör, mely több területét még a szociológia tudománya nem tárt fel, ez a különleges helyzetét nézve, és a nevében is megjelenő általánosságot figyelembe véve egyértelműnek tűnhet, mely magával vonzza a folyamatos fenntartások és megoldatlan problémák esetét is. Azonban a bizalom vizsgálata nagyon fontos, hiszen a társadalom és a gazdaság szinte összes területére kihat, és az általánosított bizalom az a módszer, amellyel tulajdonképpen bárhol kimutatható valamilyen összefüggés, nem egy specifikus esetről beszélünk. A kutatásom során vizsgálom a magyarországi helyzetét és az európai kontextusát egyaránt, kitérve a jelenlegi helyzetre, és a múltbeli alakulására. Előadásom előterében a magyarországi helyzet alakulása, az európai államokkal történő összehasonlítása, végezetül pedig egy saját adatfelvétel eredményeinek bemutatása áll.

KÖMÜVES DÁNIEL

(szociológia BA)

*Egyenlőség-, egyenlőtlenségtudat és társadalomkép
pécsi vállalkozások tükrében*

A dolgozat a társadalom működési alapelveinek, szerkezetének, csoportjainak emberekben alkotott szubjektív képével foglalkozik. Gerhard Schulze, Pierre Bourdieu és Ulrich Beck releváns elméleteit és állításait vizsgálva próbálja megközelíteni, hogy milyen folyamatok alakítják a társadalomképet és ez milyen kölcsönhatásban áll az objektív strukturálótényezőkkel. Mivel az előbbi elméletek nagyrészt a német, illetve francia társadalommal foglalkoznak, a hasonlóságok mellett az itthoni

szerkezeti sajátosságokra is reflektál. A magyar társadalom kurrens állapotát feltáró kutatások rövid áttekintése után interjúk segítségével kevésbé ortodox módon próbálja megragadni két pécsi cég dolgozóinak idevágó véleményeit, gondolatait, hogy részletesebb képet kapjon a témával kapcsolatban, esetleg olyan elemeket is feltárjon a tanulmány, amik lehetséges, hogy egy kérdőíves kutatás keretén belül nem kerülnének felszínre.

KNIESZ ADRIENN
(szociológia BA)

Vidékfejlesztés Észak-Baranyában

Dolgozatomban a vidékfejlesztés témakörével, és azon belül a rurális környezet versenyképessé és fejlettebbé tételének folyamataival foglalkozom. Azzal, ahogyan megvalósulnak a fejlesztési projektek ezeken a területeken, és ahogy mindez hozzájárul a közösség és a falusi társadalom fejlődéséhez. Ennek a folyamatnak a megismerésére, illetve példázására az Észak-Hegyháti Mikrotérsgégi Unió szervezetét választottam kutatásom középpontjának, mely az észak-baranyai térség egy részének fejlesztését tűzte ki célul. Kutatásom során olyan kérdésekre szeretnék választ kapni, melyekből kiderül, hogy miért volt szükség ebben a régióban egy ilyen szervezet létrehozására, milyen célokat tűztek ki maguk elé. Milyen források állnak a rendelkezésükre a fejlesztésekhez és tevékenységük milyen hatással van a települések gazdasági és társadalmi helyzetének alakulására. A térségben tehát hogyan jelenik meg a Mikrotérsgégi Unió működése, milyen mértékű a szervezet társadalmi beágyazottsága és mennyiben tud reagálni a lakossági igényekre.

TÖRTÉNELEM ÉS RÉGÉSZET

Helyszín: Rókus u. 2. M204

Kezdés: 8:00

Zsűri: Dr. habil. Bebesi György, egyetemi docens, elnök

Tagok: Dr. Barabás Gábor, egyetemi adjunktus, Dr. Csibi Norbert egyetemi adjunktus, Dr. Fazekas Ferenc, egyetemi adjunktus

ELŐADÁSOK

- GYURI GEORGINA: Teóriák a 104. Zsoltár és az Aton-himnusz kapcsolatáról
- KOVÁCS DÁNIEL: Adatok Scarbantia vízvezetékének keltezési problémáihoz
- IGNÁCZ ÁGOSTON: A bambergi káptalan levele Salamon magyar királyhoz
- BANDI BÁLINT: A tündérkert árnyoldala. Adalékok a kora újkori mezőszégi unitárius közösségek etnikai átalakulásához
- PALÓCZ MÁRK: Magyarok a Francia Idegenlégió kötelékében az első világháborúban
- VARGA TÍMEA: Nagy-Britannia közel-keleti politikája 1918 és 1923 között
- BÁRDONICSEK DOMINIKA: A szovjet büntetés-végrehajtás egy sajátos változata – a Gulág női táborai. Mindennapok és a túlélésért folytatott küzdelem a szögesdrót mögött
- STÓSZ FLÓRA: Az angol-amerikai UKUSA-egyezmény és jelhírszerző hálózata a „klasszikus” hidegháború első éveiben (1946–1953)
- ZSINDELY RÓZSA BORBÁLA: Egy államosított életmű nyomában. A biatorbágyi Ilo-na-hengerműmalom története 1912 és 1952 között
- ORSÓS GYÖRGY: A magyar fasizmus időszemlélete
- ANDRÁSFALVY CSENGE: Az 1956-os forradalom pécsi eseményei női szemmel – Egy dunántúli naplóról
- FEHÉR PETRA: Pécsi egyetemisták Amerikában a hidegháború idején
- MOGYORÓSI RENÁTÓ MANUEL: A Putyin-korszak birodalmi külpolitikája a Krím-félsziget annektálása tükrében

REZÜMÉK

GYURI GEORGINA

(angol-történelem osztatlan tanári)

Teóriák a 104. Zsoltár és az Aton-himnusz kapcsolatáról

Az Amarna-korszak Egyiptom történelmének egyik legjelentősebb és legismertebb időszaka. Az ekkor uralkodó Ehnaton fáraó számos jelentős változást vitt véghez az egyiptomi hitvilágban, melynek következtében egyike lett a leggyűlöltebb uralkodóknak. Uralma alatt teret nyert a sok helyen monoteista vallásként emlegetett Aton-kultusz, melynek köszönhetően Ehnaton beleírta magát a történelembe. A dolgozat központjában egy általa írt himnusz áll, aminek fő érdekessége, amellet, hogy fontos jelentőséggel bír az egyiptomi újbirodalom irodalmában, kísértetiesen hasonlít egy jóval később és távolabbi kultúrában megszületett zsoltárra. Az elemzés során célokom megvizsgálni a fellelhető témabeli és strukturális hasonlóságokat, különbségeket valamint bemutatni kutatástörténeten keresztül, hogy milyen teóriák és feltételezések születtek a kapcsolat eredetéről.

KOVÁCS DÁNIEL

(történelem-régészet BA)

Adatok Scarbantia vízvezetékének keltezési problémáihoz

Scarbantia az első pannoniai városalapítások egyike, azonban a város I. századi településszerkezetéről egyelőre keveset tudunk, illetve a régészeti és történeti források ellentmondanak egymásnak. Dolgozatomban így az urbanizáció egyik legmarkánsabb lépcsőfokát, a vízvezeték datálását vizsgálom. A városi közműrendszer a II. századra már megépül, viszont az urbanizáció kezdeti időpontjáról semmit nem tudunk. Nem csupán új kontextusba tüntetem fel az aquaeductust, hanem több kérdésre is választ keresek: fellendítette-e a lokális ipart egy ilyen méretű építkezés, illetve pontosan melyik források láthatták el a municipiumot. A fő kérdés mindazonáltal a vízvezeték építési időpontja; a kutatásban megállapított tézisek mellett és ellen érvelek, közben összegyűjtve a topográfiai szempontból a témába vágó római kori jelenségeket (forrásfoglalások, halastavak) és épületeket (út, fürdő, Isis-szentély).

IGNÁCZ ÁGOSTON

(történelem-magyar osztatlan tanári)

A bambergi káptalan levele Salamon magyar királyhoz

Dolgozatomban egy olyan – lényegében a hazai szakirodalomban kevésbé ismert – középkori levelet mutatok be, amely tartalmát tekintve sok értékes információval gazdagíthatja az 1060-as évek eseményeiről és a középkori levélírásról (*ars dictaminis*) meglévő eddigi tudásunkat. A levél szövege szerint feladója a bambergi káptalan, címzettje pedig a Salamon magyar király, keletkezése pedig IV. Henrik 1063. évi magyarországi hadjáratával hozható kapcsolatba. A levél legnagyobb jelentősége, hogy egyes német elbeszélő források és a 14. századi krónikakompozíció bizonyos passzusai mellett egy újabb Salamon pártján álló kortárs forrással gazdagodott meglévő forrásbázisunk. Ha pedig műfaji tekintetben szemlélődünk, a dolgozatunkban vizsgált levél az egyetlen olyan jelenleg ismert magyar vonatkozású középkori levél, amely a trónharcokban Salamon oldalán áll.

BANDI BÁLINT

(történelem MA)

A tündérvkert árnyoldala. Adalékok a kora újkori mezőszéki unitárius községek etnikai átalakulásához

A mai modern történelemtudományban igen elenyésző számban, jelentőségüket tekintve pedig alulreprezentáltak jelen a népiségtörténeti vizsgálatok, szemben a reneszánszát élő egyháztörténeti, illetve hadtörténeti feldolgozásokkal. A magyar kora újkor tekintetében mindez hatványozottan jelentkezik, mindennekelőtt azonban az Erdélyi Fejedelemség etnikai viszonyainak feltérképezése várat még magára. Jelen tanulmány egy több évtizedes adósságot kíván törleszteni, amikor tudományos szempontból, a népiségtörténeti folyamatokat egységes szemléletben ismertetve, a korszak forrásanyagára támaszkodva kísérli megrajzolni a kora újkori Erdély központi területén fekvő régió etnikai viszonyaiban bekövetkezett átalakulást.

PALÓCZ MÁRK

(romanisztika: francia BA)

Magyarok a Francia Idegenlégió kötelékében az első világháborúban

Az első világháború egy kegyetlen és igen érdekes négy évet felölelő időszak. Azt bizonyára mindnyájan tudjuk, hogy Magyarország is kivette a részét a harcokból a központi hatalmak oldalán, de belegondoltunk valaha abba, hogy magyarok esetleg az ellenséges haderőkben szolgáltak ugyanebben az időben? 1 369 osztrák-magyar állampolgár szolgált francia zászló alatt a franciák által csak a Grande Guerre-ként emlegetett világháborúban. Ebből a számból majd kétszázán magyar származásúak voltak, akiknek több mint a fele az Idegenlégió kötelékében szolgált. A tanulmányban eddig nem ismert adatokat feldolgozva mutatjuk be, hogy kik is voltak ezek az emberek, hogyan kerülhettek a hazájukkal ellenséges ország haderejének kötelékébe.

VARGA TÍMEA

(történelem MA)

Nagy-Britannia közel-keleti politikája 1918 és 1923 között

Dolgozatomban a 20. század első felének egyik legmeghatározóbb nagyhatalmának, a világbirodalommal rendelkező Nagy-Britanniának közel-keleti politikáját, valamint térségbeli érdekeit vizsgáltam meg; az első világháború, valamint az azt követő öt év során, amelyet a Törökországgal kötött lausanne-i béke zárt le. Kutatásom során arra kerestem a választ, hogy milyen érdekekkel rendelkezett Nagy-Britannia a térségben, és azokat hogyan tudta érvényesíteni a világháborút lezáró békekötések során, valamint azt, hogy ennek milyen hosszú távú hatásai lehettek a térségben élők számára. Különös hangsúlyt fektettem a dolgozatban a szorosok és Konstantinápoly, valamint a brit mandátumterületek, azaz Mezopotámia és Palesztina helyzetére. A dolgozatban összefoglaltak alapján arra a megállapításra jutottam, hogy Nagy-Britannia érdekeltségei és azok érvényesítése nagyban hozzájárult több közel-keleti konfliktus kialakulásához, illetve továbbfejlődéséhez, és így ahhoz, hogy a Közel-Kelet még a 21. században is a világ egyik legjelentősebb konfliktusgóca.

BÁRDONICSEK DOMINIKA

(történelem MA)

*A szovjet büntetés-végrehajtás egy sajátos változata – a Gulág női tábora.
Mindennapok és a túlélésért folytatott küzdelem a szögesdrót mögött*

Dolgozatom címe A szovjet büntetés-végrehajtás egy sajátos válfaja: a Gulág női tábora. Mindennapok és a túlélésért folytatott küzdelem a szögesdrót mögött. Kutatásom középpontjában az életkörülmények, az általános emberi kiszolgáltatottság, a sajátos tábori élethelyzetek, a túlélési stratégiák és a szovjet birodalmi modell logikájának ezen a területen történő működése áll. Munkámban többek között felvázolom, hogy a nők a Gulág lágereiben milyen körülmények között éltek. Górcső alá veszem a „lakhatási” és egészségügyi körülményeket, a táplálkozási és higiéniai szokásokat, illetve lehetőségeket. Megvizsgálom azt is, hogy a nők milyen pszichés, illetve fizikai megpróbáltatásoknak voltak kitéve a lágerbe érkezést követően, majd az ott töltött évek alatt, és miként próbálták őket megfosztani női méltóságuktól, valamint személyiségük feletti autonómiájuktól. Végül rávilágítok arra is, hogy milyen módon próbálták túlélni a tábor, és akárcsak minimálisan is javítani életkörülményeiken. Dolgozatom, mint „cseppben a tenger”, a sztálini totális államszocialista diktatúra egy speciális területét kívánja bemutatni, melyben a rendszer működésének szinte összes eleme mikro szinten fellelhető.

STÓSZ FLÓRA

(történelem MA)

*Az angol-amerikai UKUSA-egyezmény és jelhírszerző hálózata a „klasszikus”
hidegháború első éveiben (1946–1953)*

Napjainkra a hírszerzés kiemelt fontosságúvá vált, s az egykori hidegháborús diplomáciai és titkosszolgálati kapcsolatok segíthetnek megérteni annak működési mechanizmusát. A szoros angol-amerikai együttműködést a II. világháborús egymásrautaltság hozta. A két ország kommunikációs hírszerzéséről szóló UKUSA-egyezményt 1946-ban írták alá; Kanada, Ausztrália és Új-Zéland is csatlakoztak, a szövetség az „Öt Szem” elnevezéssel vált ismertté. Több európai és ázsiai ország is társult a jelhírszerző rendszerhez, ezek stratégiai értékükkel járultak hozzá a közösségéhez. Bilaterális egyezmények révén 1953-ra jött létre a végleges UKUSA-rendszer, mely hatékony munkamegosztást valósított meg a felek között. Az Egyesült Királyság tényleges birodalmának megszűnése után informális birodalom-má vált a hidegháború során. Gazdasági, katonai és nukleáris felszerelés alapján

még mindig a harmadik legfontosabb állam volt a világban – de már nem világhatalomként, „csak” nagyhatalomként tevékenykedett.

ZSINDELY RÓZSA BORBÁLA

(történelem–német osztatlan tanári)

Egy államosított életmű nyomában. A biatorbágyi Ilona-hengerműmalom története 1912 és 1952 között

Dolgozatomban több forrástípus bevonásával végeztem viszonylag komplex gazdaság- és társadalomtörténeti elemzést. A biatorbágyi Ilona-hengerműmalom 1912–1952 között eltelt negyven éves történetét dolgoztam fel elsősorban anyai nagymamám, Mészöly Magdolna emlékirata és a Pest Megyei Levéltárban összegyűjtött iratok alapján, melyeket 2 interjúval és másodlagos szakirodalommal is kiegészítettem. Mivel a malom története szorosan összefonódik a tulajdonos dr. Mészöly László és családja élettörténetével, így a dolgozat a család és a családtagok sorsáról is beszámol. Az emlékiratban található adatokat Bögre Zsuzsanna – élettörténetek feldolgozásához kapcsolódó – elméletének segítségével dolgoztam fel. Munkám legfontosabb eredménye, hogy az új források bevonása révén (emlékirat, igazoló eljárás dokumentációja) korábban nem ismert információkat tudhatunk meg a korabeli Bia község gazdaságát nagyban meghatározó malomról. E mellett, az alkalmazott módszer révén, a malom története mellett viszonylag jól kirajzolódik a Mészöly család élettörténete is.

ORSÓS GYÖRGY

(földrajz–történelem osztatlan tanári)

A magyar fasiszmus időszemlélete

Dolgozatom a magyar fasiszta pártok időszemléletét írja le és értelmezi. Ezt elsősorban Reinhart Koselleck történeti szemantikai fogalmaival teszem meg. Bemutatja a dolgozat a pártok ideológiáján keresztül azt, hogy a magyar fasiszta ideológiák történelemképe döntően jelencentrikus. Múltképük igen szelektív, és ennek célja a jövő igazolása. A fasiszmusban a jövő az eddigi hibák tagadása, és eltörlése. A múltbeli állapot nem idilli, hanem eltévelyedéstől, mérgezésről mentes. Az idő akkor ideális, ha kontinuitást, állandóságot biztosít. ehhez azonban radikális változtatás szükséges. Mindemellett dolgozatomban a Roger Griffin által meghatározott fasisz-

ta minimumot (mely a fasizmus definícióját, azaz a fasizmus kutatás egyik legfontosabb kérdésköre) a magyar példák elemzésével igazoltam.

ANDRÁSFALVY CSENGE

(magyar-történelem osztatlan tanári)

Az 1956-os forradalom pécsi eseményei női szemmel – Egy dunántúli naplóról

Egy ilyen fontos történelmi pillanatot, mint az 1956-os forradalom, nem a száraz tényekben tudjuk leginkább megragadni, hanem a személyes történetekben. Mind-egyik más és szubjektív, így jön létre a pluralitás történelme. Kivételes szerencse, ha az egykor írásban rögzített élményeket egyazon személy évtizedekkel később is őrzött emlékeivel vethetjük, és még jobb, ha ezeket mások nézőpontjából is vizsgálhatjuk. Esetünkben adottak ezek a szerencsés körülmények. Dolgozatom középpontjában egy 1956 októberében írt napló áll, melynek bejegyzéseit a történészek által rekonstruált történelemmel, a naplóíró hatvan évvel későbbi visszaemlékezéseivel és - néhány ponton - egy pécsi tanárnő naplójával fogom összevetni, vizsgálva az eltérő életkorból és élettapasztalatból adódó különbségeket.

FEHÉR PETRA

(történelem-angol osztatlan tanári)

Pécsi egyetemisták Amerikában a hidegháború idején

A dolgozat bemutatni kívánja a Pécsi Tudományegyetem amerikai külkapcsolatainak egyikét, melynek keretén belül tíz pécsi egyetemi polgár tölthetett az Államokban egy teljes tanévet, mindezt a Hidegháború ideje alatt. Az utazó hallgatók egy kísérőtanárral társaságukban 1986/1987-ben kaptak lehetőséget arra, hogy két akadémiai szemeszter erejéig nem csak kint tartózkodjanak, hanem különböző Pennsylvania állambeli egyetemeken, más-más intézményein tanuljanak a Magyar Tudományos Akadémia Soros Alapítvány Bizottság támogatásával. A forrásanyag és a történelmi kontextus áttekintése során a következő kutatási kérdés merült fel: miért engedélyezi a Kádár-rendszer, még ha puhadiktatúra is, hogy tíz fiatal, potenciális lázadó hosszabb időt töltsön a világ Magyarországgal ellentétes politikai pólusán? Munkámban feladatommak tekintem, hogy ismertessem az ösztöndíjprogram nemzetközi és hazai történelmi hátterét, vagyis, hogy egy mikrotörténeti aspektus elemzésén keresztül világítsak rá a Hidegháború és a magyarországi szocializmus Kádár-rendszerének vonatkozó elemeire.

MOGYORÓSI RENÁTÓ MANUEL
(földrajz-történelem osztatlan tanári)

*A Putyin-korszak birodalmi külpolitikája a Krím-félsziget
annektálása tükrében*

Oroszországot a 90-es években válságok sorozata sújtotta, geopolitikai játéktere beszűkült, a Nyugat bekerítette. A 2000-es évek elején azonban sikerült talpra állnia: a Krím-félsziget annexiója a bipoláris világ utáni korszak egyik fontos cezúrája, amely világossá tette a nyugateurópai körökben, hogy egy új korszak küszöbén állunk. Jelen dolgozat célja bemutatni az amerikai hegemon világrendet elutasító, geopolitikai érdekeit masszívan védő Oroszország nyugati kihívásokra adott válaszait a Krím-félsziget elcsatolásának tükrében. Az annexiónak meg kell vizsgálni az orosz, valamint euroatlanti interpretációját, fel kell tárni, hogy mennyire védhető a moszkvai álláspont, mely szerint Krím a nemzetközi normák betartása szerint csatlakozott a Föderációhoz. Ugyancsak fontos megadni a geopolitikai kontextust, melyhez fel kell vázolni a kilencvenes és kétezres évek Oroszországának kapcsolatát az Egyesült Államokkal és az Európai Unióval. Napjainkban geopolitikai paradigmaváltásnak lehetünk a tanúi, a dolgozat célja az ide vezető út összefüggésszerűségének feldolgozása a legújabb idegen nyelvű elemzések és szakirodalmak felhasználásával.

EMBERI ERŐFORRÁSOK
MINISZTERIUMA

EMBERI ERŐFORRÁS
TÁMOGATÁSKEZELŐ

PÉCSI TUDOMÁNYEGYETEM
UNIVERSITY OF PÉCS